

Niemiecki w podróży

Opracowano na podstawie książki: "Tydzień w Monachium. Niemiecki dla podróżujących".
Agnieszka Drummer, Maria Cichy. Warszawa 2015. Poletext sp. z o.o.

Wir fahren nach Deutschland.

1. Ich fliege nach Deutschland

Lecę do Niemiec.

Ich fliege nach Deutschland.

Lecę do Niemiec.

Meine Freundin fährt auch nach Deutschland.

Moja dziewczyna jedzie także do Niemiec.

Ich bin jetzt am **Flughafen** in Warschau.

Teraz jestem na lotnisku w Warszawie.

Ich habe einen großen Koffer und einen Rucksack.

Mam dużą walizkę i plecak.

Mein **Flugzeug** nach München startet um 13.10 Uhr.

Mój samolot do Frankfurtu odlatuje o 13.20.

Zuerst muss ich den Check-in machen.

Najpierw muszę przejść odprawę.

Dazu gibt es Automaten.

Do tego są automaty.

Ich muss dort meinen Buchungscode und meinen Namen **eingeben**.

Muszę podać/wprowadzić swój kod rezerwacji tam i moje nazwisko.

Dann wird die Boardingkarte ausgedruckt.

Następnie karta pokładowa zostanie wydrukowana.

Mit der Boardingkarte gehe ich an einen **Schalter**, wo ich das Gepäck **abgeben** kann.

Z pokładową idę do okienka gdzie mogę nadać/oddać bagaż.

Dort muss ich meinen Reisepass und die Boardingkarte zeigen.

Tam muszę pokazać mój paszport i kartę pokładową.

Den großen Koffer gebe ich als Gepäck auf, den Rucksack behalte ich als **Handgepäck**.

Dużą walizkę nadaję się jako bagaż, plecak zatrzymuję jako bagaż podręczny.

Nach dem Check-in und der **Gepäckaufgabe** gehe ich durch die Sicherheitskontrolle.

Po odprawie bagażu przechodzę przez kontrolę bezpieczeństwa.

Mein Handgepäck wird gescannt.

Mój bagaż podręczny jest skanowany.

Jemand fragt mir: "**Haben** Sie elektronische Geräte **dabei**?"

Ktoś pyta: "Czy ma Pan sprzęt elektroniczny ze sobą?"

"Ja", antworte ich, ich habe einen Laptop und einen Fotoapparat im Rucksack".

"Tak", odpowiadam, mam laptopa i aparat fotograficzny w plecaku".

"**Nehmen** sie bitte **heraus!**", sagt der Mann.

"Proszę go wyjąć / wyciągnąć!", mówi mężczyzna.

Ich **nehme** Laptop und den Fotoapparat **heraus**.

Wyjmuję / Wyciągam laptop i aparat.

Ich lege sie in einen anderen Behälter hinein, sie werden getrennt gescannt.

Wkładam je do innego pojemnika, będą one skanowane oddzielnie.

Dann gehe ich zum Gate Nr. 32, wo das Flugzeug **abfliegen** soll.

Potem idę do bramy nr. 32, gdzie / skąd samolot powinien odlecieć,

Dort setze ich mich hin und warte.

Tam siadam i czekam.

Mir ist **langweilig**.

Nudzę się.

Gleich in der Nähe ist ein Cafe, ich hole mir einen Kaffee

W pobliżu znajduje się kawiarnia, Przynoszę sobie kawę.

Endlich kann man ins Flugzeug einsteigen.

Wreszcie można wsiadać do samolotu.

Das Boarding beginnt.

Wchodzenie na pokład się zaczyna.

Ich habe einen Platz am Fenster.

Mam miejsce przy oknie.

Ich sitze am liebsten am Fenster.

Najchętniej siadam przy oknie.

Während des Fluges bekommen wir Getränke und je ein Brötchen oder einen Apfel.

Podczas lotu dostajemy napoje i bułkę lub jabłko.

Das Brötchen schmeckt mir nicht.

Bułka mi nie smakuje.

Es ist weich und klebrig.

Jest miękka i lepka.

Wir landen in München um 14.50 Uhr.

Lądujemy w Monachium o 14.50.

Nach der Landung gehen alle zur Gepäckausgabe.

Po wylądowaniu wszyscy idziemy do wydawania bagażu.

Unser Gepäck wird am Band Nr 12 herausgegeben.

Nasz bagaż zostanie wydany przy taśmie Nr 12.

Wir warten ca. 10 min und dann kommt unser Gepäck heraus.

Mamy czekać około 10 minut, a następnie nasz bagaż wychodzi.

Ich nehme meinen Koffer und gehe hinaus in die große Halle.

Biorę walizkę i wychodzę do wielkiej sali.

Ewa wartet dort schon auf mich.

Ewa czeka już tam na mnie.

Sie holt mich vom Flughafen ab.

Ona odbiera mnie z lotniska.

Wir werden zusammen eine Woche in München verbringen.

Spędzimy razem jeden tydzień w Monachium.

Ewa ist gestern mit dem Zug gekommen.

Ewa przyjechała wczoraj pociągiem.

Mit dem Zug fährt man natürlich viel länger.

Pociągiem jedzie się oczywiście znacznie dłużej.

Aber Ewa hat Angst vor dem Fliegen.

Ale Ewa ma strach przed lataniem / boi się latania.

Sie fliegt nie.

Ona nigdy nie lata.

Aus Warschau gibt es keinen direkten Zug nach München.

Z Warszawy nie ma żadnego bezpośredniego pociągu do Monachium.

Ewa ist in Warschau eingestiegen und musste in Berlin umsteigen.

Ewa wsiadła do pociągu w Warszawie i musiała przesiąść się w Berlinie.

Ihr Zug fuhr von Glesis 7 ab.

Jej pociąg odjechał z peronu 7.

In Berlin hatte Ewa 4 Stunden Aufenthalt.

W Berlinie Ewa miała 4 godziny postoju / pobytu.

Sie brachte ihr Gepäck zur Gepäckaufbewahrung und ging spazieren.

Ona przyniosła swój bagaż do przechowywani bagażu i poszła na spacer.

Leider hat sie sich verlaufen

Niestety ona się zgubiła.

Sie musste jemanden nach dem Weg fragen:

Musiała kogoś pytać się o drogę:

"Wie komme ich zum Bahnhof?"

"Jak mogę dostać się do stacji?"

Es war nicht weit, die Frau hat Ewa gleich zum Bahnhof gebracht.

To nie było daleko, i jakaś kobieta zaprowadziła ją zaraz na dworzec.

Im Zug hatte Ewa einen Sitzplatz am Fenster reserviert.

W pociągu Ewa miała miejsce zarezerwowane przy oknie.

Sie sass im Wagen 23 auf dem Platz Nr. 66.

Siedziała w wagonie 23 na miejscscu nr 66.

Ihr Zug ist planmäßig gefahren, d.h. er hatte keine Verspätung.

Jej pociąg przyjechał zgodnie z planem, to znaczy, nie miał opóźnień.

In München wohnen wir bei unseren Freunden.

W Monachium, mieszkamy u naszych przyjaciół.

Wann kommst du nach München?

Kiedy przyjedziesz do Monachium?

Wörterbuch Deutsch Polnisch

Deutsch

abfliegen

abgeben

abholen

Angst haben vor + *Dativ/celownik*

Aufenthalt *der*

ausdrucken

Band *das*

Behälter *der*

bringen

dabeihaben

eingeben

einsteigen

Flughafen *der*

Flugzeug *das*

Gepäckabgabe *das*

Słownik niemiecko polski

polnisch

odlatywać

oddawać

odbierać

bać się czegoś

pobyt, postój

wydrukować

taśma

pojemnik

przynosić, przyprowadzać, odprowadzać

mieć ze sobą

wprowadzać

wsiadać

lotnisko

samolot

stanowisko nadawania bagażu

Gepäckaufbewahrung <i>der</i>	<i>przechowalnia bagażu</i>
Gepäckausgabe <i>die</i>	<i>wydawanie bagażu</i>
getrennt	<i>osobno</i>
Gleis <i>das</i>	<i>tor</i>
Handgepäck <i>das</i>	<i>bagaż podręczny</i>
herausgeben	<i>wydawać</i>
herauskommen	<i>wychodzić (do mówiącego)</i>
herausnehmen	<i>wyjmować</i>
hinausgehen	<i>wychodzić (od mówiącego)</i>
hineinlegen	<i>wkładać</i>
langweilig	<i>nudno</i>
nach dem Weg fragen (jemanden nach dem Weg fragen)	<i>pytać (kogoś) o drogę</i>
Schalter <i>der</i>	<i>okienko</i>
Sicherheitskontrolle <i>das</i>	<i>kontrola bezpieczeństwa</i>
Sitzplatz <i>der</i>	<i>siedzenie, miejsce siedzące</i>
umsteigen	<i>przesiadać się</i>
verlaufen (sich verlaufen)	<i>zabłądzić</i>
Verspätung <i>die</i>	<i>spóźnienie, opóźnienie</i>
Wagen <i>der</i>	<i>wagon</i>

Słownik niemiecko polski

polski

bać się czegoś
bagaż podręczny
kontrola bezpieczeństwa
lotnisko
mieć ze sobą
nudno
odbierać
oddawać
odlatywać
okienko
osobno
pobyt, postój
pojemnik
przechowalnia bagażu
przesiadać się
przynosić, przyprowadzać, odprowadzać
pytać (kogoś) o drogę
samolot
siedzenie, miejsce siedzące
spóźnienie, opóźnienie
stanowisko nadawania bagażu
taśma
tor
wagon
wkładać
wprowadzać

Wörterbuch Deutsch Polnisch

Deutsch

Angst haben vor + *Dativ/celownik*
 Handgepäck *das*
 Sicherheitskontrolle *das*
 Flughafen *der*
 dabeihaben
 langweilig
 abholen
 abgeben
 abfliegen
 Schalter *der*
 getrennt
 Aufenthalt *der*
 Behälter *der*
 Gepäckaufbewahrung *der*
 umsteigen
 bringen
 nach dem Weg fragen (*jemanden nach dem Weg fragen*)
 Flugzeug *das*
 Sitzplatz *der*
 Verspätung *die*
 Gepäckabgabe *das*
 Band *das*
 Gleis *das*
 Wagen *der*
 hineinlegen
 eingeben

<i>wsiadać</i>	einsteigen
<i>wychodzić (do mówiącego)</i>	herauskommen
<i>wychodzić (od mówiącego)</i>	hinausgehen
<i>wydawać</i>	herausgeben
<i>wydawanie bagażu</i>	Gepäckausgabe <i>die</i>
<i>wydrukować</i>	ausdrucken
<i>wyjmować</i>	herausnehmen
<i>zabłądzić</i>	verlaufen (sich verlaufen)

Beispiele - przykłady

Zasada:

Jeżeli w zdaniu niemieckim mamy kilka różnych informacji, to musimy je ułożyć według określonego schematu:

1. **CZAS** (kiedy?, jak często?)
2. **PRZYCZYNA** (dlaczego?, po co?, z jakiego powodu?)
3. **SPOSÓB** (jak?, w jaki sposób?)
4. **MIEJSCE** (gdzie?, dokąd?)

Przykłady

Ich fahre morgen für eine Woche nach Berlin.
Wyjeżdżam / jadę jutro na tydzień do Berlina

Ich fahre morgen für eine Woche mit dem Auto allein zu meiner Mutter nach Hamburg.
Jadę jutro na tydzień samochodem do mojej matki do Hamburga.

Ich fliege übermorgen für einen Monat geschäftlich nach Frankreich.
Lecę pojutrze na miesiąc w interesach do Francji.

Ich fahre in zwei Wochen für drei Monate zur Arbeit nach England.
Jadę za dwa tygodnie na trzy miesiące do pracy do Anglii.

Ich fliege in 10 Tagen für 3 Monate mit meiner Freundin nach England ans Meer.
Lecę za 10 dni na 3 miesiące z moją przyjaciółką do Anglii nad morze.

Ich fliege jedes Jahr mit meinem Freund zu Ostern für ein paar Tage in die USA.
Latam każdego roku z moim przyjacielem w Wielkanoc na kilka dni do USA.

Jetzt bist du dran. *Teraz Twoja kolej.*

Übungen - ćwiczenia

Ćwiczenie 1 - Übung 1

1. Er fährt jeden Sommer für eine Woche zu seinem Onkel in die Schweiz.
On jeździ każdego lata na tydzień do swojego wuja do Szwajcarii.
2. Anna fliegt jeden Monat fürs Wochenende zu ihrer Mutter nach England.
Anna lata co miesiąc na weekend do swojej matki do Anglii.

3. Wir fahren immer in den Urlaub mit dem Zug nach Frankreich.
Zawsze jeździmy na wakacje koleją do Francji.

Ćwiczenie 2

1. Ich habe Angst vor dem Hund. *Boję się psa. / psów.*
2. Ich muss das Gepäck abgeben. *Muszę oddać bagaż.*
3. Bist du am Flughafen? *Czy jesteś na lotnisku?*
4. Während des Fluges bekommen wir Getränke. *Podczas lotu dostajemy napoje.*
5. Unser Gepäck wird am Band 5 herausgegeben. *Nasz bagaż zostanie wydany / wystawiony na taśmie 5.*
6. Ich setze mich hin. *Siadam.*

Ćwiczenie 3

1. *Lecę do Warszawy.* Ich fliege nach Warschau.
2. *Jadę do Niemiec.* Ich fahre nach Deutschland
3. *Czy jedzie Pan do Berlina?* Fahren Sie nach Berlin?
4. *Dokąd Pan jedzie?* Wohin fahren Sie?
5. *Kiedy Pan jedzie do Niemiec?* Wann fahren Sie nach Deutschland?
6. *On nigdy nie lata.* Er fliegt nie.
7. *Jak dojadę na lotnisko?* Wie komme ich zum Flughafen?
8. *Nie jadę do Niemiec, jadę do Szwajcarii.* Ich fahre nicht nach Deutschland, ich fahre in die Schweiz.
9. *Dlaczego nie jedzie Pan do Niemiec?* Warum fahren Sie nicht nach Deutschland?
10. *Kiedy lądujemy w Monachium?* Wann landen wir in München?

Pytania związane z czasem

Wörterbuch Deutsch Polnisch

Fragen

wann?
wie oft?
für wie lange?
warum?
wozu?
mit wem?
womit?
zu wem?

Słownik niemiecko polski

Pytania

kiedy?
jak często?
na jak długo?
dlaczego? czemu? po co?
po co? Na co?
z kim?
czym? Z czym? Co z tego?
do kogo?

Określenia czasu

der Zeit

morgen
morgen früh
übermorgen
in ein paar Tagen
am Wochenende
nächsten Samstag
in zwei Wochen
in einem Monat

czas

jutro
jutro rano
pojutrze
w ciągu kilku dni
w weekend
w najbliższą sobotę
za 2 tygodnie
w ciągu miesiąca, za miesiąc

in drei Stunden
nächsten Sommer
nächstes Jahr
in den Sommerferien
zu Weihnachten
zu Ostern
in zehn Jahren
in einer halben Stunde
im September
am Freitag
um 2 Uhr
später

*za 3 godziny
następnego lata
w przyszłym roku
w czasie wakacji
na Boże Narodzenie
na Wielkanoc
w ciągu 10 lat
w ciągu pół godziny
we wrześniu
w piątek
o godzinie drugiej
później*

selten
oft
nie
immer wieder
jeden Sommer
jedes Jahr
jede Woche
immer
jede zweite Woche
jeden dritten Monat
jedes zweite Jahr
jeden Dienstag
immer mittwochs
wie jeden Winter

*rzadko
często
nigdy
wielokrotnie
każdego lata
każdego roku
każdego tygodnia
zawsze
co 2 tygodnie
co trzeci miesiąc
co drugi rok
każdy wtorek
zawsze w środy
każdej zimy*

für eine Woche
für zwei Wochen
für ein paar Tage
für einen Monat
für drei Monate
für den Sommer
fürs Wochenende

*na tydzień
na 2 tygodnie
na kilka dni
na miesiąc
na 3 miesiące
na lato
na weekend*

Przyczyna

die Ursache
geschäftlich
zur Arbeit
privat
in Urlaub
in die Ferien
zu einer Hochzeit
zu einer Party
zu einem Konzert

przyczyna
*szlūbowo, w interesach
do pracy
prywatnie
w czasie urlopu, w wakacje
na wakacje, w wakacje / ferie
na wesele
na imprezē / przyjęcie
na koncert*

Sposób

die Art, die Weise

allein
mit dir
mit ihm, mit ihm
mit ihr
mit euch
mit meiner Freundin
mit meinem Freund
mit meinen Eltern
mit dem Hund

mit dem Auto
mit dem Flugzeug
mit dem Zug
mit dem Schiff
mit dem Fahrrad
mit dem Bus
mit der Straßenbahn
mit dem Taxi

Miejsce**der Ort, der Stelle**

zu meiner Mutter
zu deiner Schwester
zu seinem Onkel
zu unseren Freunden
zu Verwandten

nach Deutschland
nach Berlin
nach Frankreich
nach England
nach Hause
zu Hause
in die Türkei
in die USA
in die Schweiz

in die Berge
an den See
ans Meer
in die Stadt
aufs Dorf
an den Strand

sposób

sam
z tobą, z wami
z nim
z nią
z wami
z moją przyjaciółką
z moim przyjacielem
z moimi rodzicami
z psem

samochodem
samolotem, drogą lotniczą
pociągiem
statkiem
rowerem
autobusem
tramwajem
taksówką

miejsce

do mojej matki
do twojej siostry
do jego wuja
do naszych przyjaciół
do krewnych

do Niemiec
do Berlina
do Francji
do Anglii
do domu
w domu
do Turcji
w USA, do USA
do Szwajcarii

w górach
nad jeziorem / morzem
nad morzem
w mieście, do miasta
na wsi
na plaży

Wörterbuch Deutsch Polnisch

allein
am Freitag
am Wochenende
an den See
an den Strand
ans Meer
aufs Dorf
die Ursache
für den Sommer
für drei Monate
für ein paar Tage
für eine Woche
für einen Monat
für wie lange?
für zwei Wochen
fürs Wochenende
geschäftlich
im September
immer
immer mittwochs
immer wieder
in den Sommerferien
in die Berge
in die Ferien
in die Schweiz
in die Stadt
in die Türkei
in die USA
in drei Stunden
in ein paar Tagen
in einem Monat
in einer halben Stunde
in Urlaub
in zehn Jahren
in zwei Wochen
jede Woche
jede zweite Woche
jeden Dienstag
jeden dritten Monat
jeden Sommer
jedes Jahr
jedes zweite Jahr
mit dem Auto
mit dem Bus
mit dem Fahrrad
mit dem Flugzeug
mit dem Hund
mit dem Schiff

Słownik niemiecko polski

sam
w piątek
w weekend
nad jeziorem / morzem
na plaży
nad morzem
na wsi
przyczyna
na lato
na 3 miesiące
na kilka dni
na tydzień
na miesiąc
na jak długo?
na 2 tygodnie
na weekend
służbowo, w interesach
we wrześniu
zawsze
zawsze w środy
wielokrotnie
w czasie wakacji
w górach
na wakacje, w wakacje / ferie
do Szwajcarii
w mieście, do miasta
do Turcji
w USA, do USA
za 3 godziny
w ciągu kilku dni
w ciągu miesiąca, za miesiąc
w ciągu pół godziny
w czasie urlopu, w wakacje
w ciągu 10 lat
za 2 tygodnie
każdego tygodnia
co 2 tygodnie
każdy wtorek
co trzeci miesiąc
każdego lata
każdego roku
co drugi rok
samochodem
autobusem
rowerem
samolotem, drogą lotniczą
z psem
statkiem

mit dem Taxi	<i>taksówką</i>
mit dem Zug	<i>pociągiem</i>
mit der Straßenbahn	<i>tramwajem</i>
mit dir	<i>z tobą, z wami</i>
mit euch	<i>z wami</i>
mit ihr	<i>z nią</i>
mit meinem Freund	<i>z moim przyjacielem</i>
mit meinen Eltern	<i>z moimi rodzicami</i>
mit meiner Freundin	<i>z moją przyjaciółką</i>
mit wem?	<i>z kim?</i>
mit ihm, mit ihm	<i>z nim</i>
morgen	<i>jutro</i>
morgen früh	<i>jutro rano</i>
nach Berlin	<i>do Berlina</i>
nach Deutschland	<i>do Niemiec</i>
nach England	<i>do Anglii</i>
nach Frankreich	<i>do Francji</i>
nach Hause	<i>do domu</i>
nächsten Samstag	<i>w najbliższą sobotę</i>
nächsten Sommer	<i>następnego lata</i>
nächstes Jahr	<i>w przyszłym roku</i>
nie	<i>nigdy</i>
oft	<i>często</i>
privat	<i>prywatnie</i>
selten	<i>rzadko</i>
später	<i>później</i>
übermorgen	<i>pojutrze</i>
um 2 Uhr	<i>o godzinie drugiej</i>
wann?	<i>kiedy?</i>
warum?	<i>dlaczego? czemu? po co?</i>
wie jeden Winter	<i>każdej zimy</i>
wie oft?	<i>jak często?</i>
womit?	<i>czym? Z czym? Co z tego?</i>
wozu?	<i>po co? Na co?</i>
zu deiner Schwester	<i>do twojej siostry</i>
zu einem Konzert	<i>na koncert</i>
zu einer Hochzeit	<i>na wesele</i>
zu einer Party	<i>na imprezę / przyjęcie</i>
zu Hause	<i>w domu</i>
zu meiner Mutter	<i>do mojej matki</i>
zu Ostern	<i>na Wielkanoc</i>
zu seinem Onkel	<i>do jego wuja</i>
zu unseren Freunden	<i>do naszych przyjaciół</i>
zu Verwandten	<i>do krewnych</i>
zu Weihnachten	<i>na Boże Narodzenie</i>
zu wem?	<i>do kogo?</i>
zur Arbeit	<i>do pracy</i>

<i>autobusem</i>	mit dem Bus
<i>co 2 tygodnie</i>	jede zweite Woche
<i>co drugi rok</i>	jedes zweite Jahr
<i>co trzeci miesiac</i>	jeden dritten Monat
<i>często</i>	oft
<i>czym? Z czym? Co z tego?</i>	womit?
<i>dlaczego? czemu? po co?</i>	warum?
<i>do Anglii</i>	nach England
<i>do Berlina</i>	nach Berlin
<i>do domu</i>	nach Hause
<i>do Francji</i>	nach Frankreich
<i>do jego wuja</i>	zu seinem Onkel
<i>do kogo?</i>	zu wem?
<i>do krewnych</i>	zu Verwandten
<i>do mojej matki</i>	zu meiner Mutter
<i>do naszych przyjaciół</i>	zu unseren Freunden
<i>do Niemiec</i>	nach Deutschland
<i>do pracy</i>	zur Arbeit
<i>do Szwajcarii</i>	in die Schweiz
<i>do Turcji</i>	in die Türkei
<i>do twojej siostry</i>	zu deiner Schwester
<i>jak często?</i>	wie oft?
<i>jutro</i>	morgen
<i>jutro rano</i>	morgen früh
<i>każdego lata</i>	jeden Sommer
<i>każdego roku</i>	jedes Jahr
<i>każdego tygodnia</i>	jede Woche
<i>każdej zimy</i>	wie jeden Winter
<i>każdy wtorek</i>	jeden Dienstag
<i>kiedy?</i>	wann?
<i>na 2 tygodnie</i>	für zwei Wochen
<i>na 3 miesiacę</i>	für drei Monate
<i>na Boże Narodzenie</i>	zu Weihnachten
<i>na imprezę / przyjęcie</i>	zu einer Party
<i>na jak długo?</i>	für wie lange?
<i>na kilka dni</i>	für ein paar Tage
<i>na koncert</i>	zu einem Konzert
<i>na lato</i>	für den Sommer
<i>na miesiac</i>	für einen Monat
<i>na plaży</i>	an den Strand
<i>na tydzień</i>	für eine Woche
<i>na wakacje, w wakacje / ferie</i>	in die Ferien
<i>na weekend</i>	fürs Wochenende
<i>na wesele</i>	zu einer Hochzeit
<i>na Wielkanoc</i>	zu Ostern
<i>na wsi</i>	aufs Dorf
<i>nad jeziorem / morzem</i>	an den See
<i>nad morzem</i>	ans Meer
<i>następnego lata</i>	nächsten Sommer

<i>nigdy</i>	nie
<i>o godzinie drugiej</i>	um 2 Uhr
<i>po co? Na co?</i>	wozu?
<i>pociągiem</i>	mit dem Zug
<i>pojutrze</i>	übermorgen
<i>później</i>	später
<i>prywatnie</i>	privat
<i>przyczyna</i>	die Ursache
<i>rowerem</i>	mit dem Fahrrad
<i>rzadko</i>	selten
<i>sam</i>	allein
<i>samochodem</i>	mit dem Auto
<i>samolotem, drogą lotniczą</i>	mit dem Flugzeug
<i>służbowo, w interesach</i>	geschäftlich
<i>statkiem</i>	mit dem Schiff
<i>taksówką</i>	mit dem Taxi
<i>tramwajem</i>	mit der Straßenbahn
<i>w ciągu 10 lat</i>	in zehn Jahren
<i>w ciągu kilku dni</i>	in ein paar Tagen
<i>w ciągu miesiąca, za miesiąc</i>	in einem Monat
<i>w ciągu pół godziny</i>	in einer halben Stunde
<i>w czasie urlopu, w wakacje</i>	in Urlaub
<i>w czasie wakacji</i>	in den Sommerferien
<i>w domu</i>	zu Hause
<i>w górach</i>	in die Berge
<i>w mieście, do miasta</i>	in die Stadt
<i>w najbliższą sobotę</i>	nächsten Samstag
<i>w piątek</i>	am Freitag
<i>w przyszłym roku</i>	nächstes Jahr
<i>w USA, do USA</i>	in die USA
<i>w weekend</i>	am Wochenende
<i>we wrześniu</i>	im September
<i>wielokrotnie</i>	immer wieder
<i>z kim?</i>	mit wem?
<i>z moim przyjacielem</i>	mit meinem Freund
<i>z moimi rodzicami</i>	mit meinen Eltern
<i>z moją przyjaciółką</i>	mit meiner Freundin
<i>z nią</i>	mit ihr
<i>z nim</i>	mit ihm, mit ihm
<i>z psem</i>	mit dem Hund
<i>z tobą, z wami</i>	mit dir
<i>z wami</i>	mit euch
<i>za 2 tygodnie</i>	in zwei Wochen
<i>za 3 godziny</i>	in drei Stunden
<i>zawsze</i>	immer
<i>zawsze w środy</i>	immer mittwochs

2. Heute fahren wir in die Stadt

Dziś jedziemy do miasta

Wir können **zu Fuss gehen**, aber wir wollen die **U-Bahn** nehmen.

Możemy iść na piechotę, ale chcemy jechać metrem.

Wir müssen uns eine Fahrkarte am Automaten kaufen.

Musimy kupić bilet w automacie.

Welche Fahrkarten gibt es?

Jakie bilety są dostępne?

Es gibt Tageskarten, 3-Tages-Karten und Wochenkarten.

Są bilety dobowe, bilety 3-dniowe i bilety tygodniowe.

Wir entscheiden uns für eine Partner-Wochenkarte.

Decydujemy się na kartę partnerską tygodniową

Damit hat die zweite Person eine Ermäßigung.

W związku z tym druga osoba ma zniżkę.

Das ist für uns am günstigsten.

Jest to dla nas najkorzystniejsze.

Wir brauchen noch einen Streckennetzplan.

Potrzebujemy jeszcze mapę sieci komunikacyjnej.

Auf diesem Plan sind alle U-Bahn-Linien, Straßenbahnlinien and Buslinien angegeben.

Na tym planie są podane wszystkie linie metra, linie tramwajowe i linie autobusowe.

Ein solcher Plan ist sehr nützlich, wenn man viel in der Stadt besichtigen will.

Taki plan jest bardzo przydatny, jeśli chcesz zobaczyć wiele w mieście.

Mit welcher U-Bahn kommen wir am besten ins Zentrum?

Jaka linia metra najlepiej dotrzemy do centrum?

Wir sind ein bisschen verwirrt.

Jesteśmy trochę dezorientowani.

Wir wissen nicht, wo wir umsteigen und wo wir aussteigen müssen.

Nie wiemy, gdzie musimy się przesiąść i wysiąść.

Wir steigen in die die U-Bahn ein.

Wsiadamy do metra.

Eine Stimme sagt laut:

Jakiś głos mówi głośno:

"Bitte zurückbleiben! Bitte nicht mehr einsteigen!"

"Proszę się cofnąć! Proszę nie wchodzić!"

Wir wollen uns hinsetzen.

Chcemy usiąść.

„Ist hier noch frei?“, fragen wir eine Frau.

Jest tu jeszcze wolne? "Pytamy kobietę.

"Ja", antwortet die Frau.

"Tak", odpowiada kobieta.

Wir setzen uns hin.

Siadamy.

Ein Mann neben uns sagt:

Człowiek obok nas mówi:

"Fahrscheine zur Kontrolle bitte".

"Bilety do kontroli proszę".

Wir zeigen ihm unsere Wochenkarten.

Pokazujemy mu nasze bilety tygodniowe.

Der Kontrolleur sagt uns, unsere Fahrkarten sind ungültig.

Kontroler mówi nam, że nasze bilety są nieważne.

Wir müssen sie zuerst in einem Entwerter entwerten.

Musimy najpierw skasować je w kasowniku.

In der U Bahn hören wird: "Nächster Halt - Marienplatz".

Słyszymy w metrze: "Następny przystanek - Marienplatz".

Dort müssen wir aussteigen.

Tam musimy wysiąść.

Wir stehen auf und steigen aus.

Wstajemy i wsiadamy.

Mit unseren Fahrkarten können wir natürlich auch mit allen Bussen und mit Straßenbahnen fahren.

Z naszymi biletami, możemy oczywiście również jeździć wszystkimi autobusami i tramwajami.

Wir wissen nicht wo der Bus hält.

Nie wiemy, gdzie autobus się zatrzymuje.

Wo hält der Bus?

Gdzie zatrzymuje się autobus?

Wo ist überhaupt eine Haltestelle?

Gdzie w ogóle jest przystanek?

Mit welchem Bus können wir ins Zentrum fahren?

Którym autobusem możemy udać się do centrum?

Der Bus hält hier nicht.

Autobus tu się nie zatrzymuje.

In München gibt es auch S-Bahnen.

W Monachium są też podmiejskie pociągi.

Im Gegensatz zu U-Bahnen die S-Bahnen meistens oberirdisch.

W przeciwieństwie do kolejki podziemnej / metra, podmiejskie pociągi są przeważnie nadziemne

In München gibt es im Zentrum eine grosse Fußgängerzone.

W Monachium znajduje się duża strefa dla ruchu pieszego.

Autos dürfen dort nicht fahren.

Samochody nie mogą tam jeździć.

In München gibt es auch sehr viele Fahrräder.

W Monachium są też dużo rowerów.

Es ist angenehm mit dem Fahrrad zu fahren.

Jazda na rowerze jest przyjemna

Aber wir haben hier leider keine Fahrräder.

Ale niestety nie mamy rowerów.

Wir fahren am liebsten mit der U-Bahn,

Najchętniej jeździmy metrem.

Uns gefällt die U-Bahn-Bahnhöfe.

Lubimy stacje metra.

Wir fahren heute sehr viel mit der U-Bahn.

Dzisiaj jeździmy dużo metrem.

Überall gibt es Rolltreppen nach unten und nach oben

Wszędzie są schody ruchome w dół i do góry.

Was verbinden viele Menschen mit München?
Co wiele osób kojarzy z Monachium?
 Natürlich BMW, d.h. "Bayerische Motoren Werke".
Oczywiście, BMW, czyli "Bayerische Motoren Werke".
 In München gibt es sogar ein BMW-Museum.
W Monachium jest nawet muzeum BMW.

Aber es lohnt sich nicht, in München mit einem Auto zu fahren.
Ale to nie oplaca się w Monachium jeździć samochodem.
 Es gibt nicht viele Parkplätze und die Parkplätze sind teuer.
Nie ma zbyt wielu miejsc parkingowych i są drogie.
 Früh und nachmittags gibt es Staus.
Rano i po południu jest wiele korków.
 Es lohnt sich nicht, im Stau zu stehen.
Nie oplaca się stać w korku.
 Es hat sich für uns gelohnt, viel mit der U-Bahn, zu fahren.
Oplacało się nam jeździć metrem.
 Wir haben heute sehr viel gesehen.
Zwiedziliśmy dzisiaj dużo.
 Womit kann man in der Stadt noch fahren?
Czym jeszcze można jeździć w mieście?

Wörterbuch Deutsch Polnisch

am günstigsten
 aufstehen
 aussteigen
 Bayerische Motoren Werke (BMW)
 der Entwerfer
 der Fahrschein
 der Gegensatz
 der Stau
 der Streckennetzplan
 die Ermäßigung
 die Fahrkarte
 die Fußgängerzone
 die Haltestelle
 die Rolltreppe
 die S-Bahn
 die U-Bahn
 einsteigen
 entwerten
 es ist angenehm ...
 es ist unangenehm ...
 es lohnt sich ....
 gültig
 im Gegensatz zu (+ Dativ/celownik)
 oberirdisch

Słownik niemiecko polski

naj korzystniej
wstawać, wstać, powstać
wysiadać, wysiąść
Bawarskie Zakłady Silnikowe
kasownik
bilet na przejazd
przeciwieństwo, sprzeczność
korek uliczny. zator
mapa sieci komunikacji
zniżka
bilet na przejazd
strefa dla pieszych
przystanek
schody ruchome
kolejka podmiejska
metro
wsiadać, wsiąść, wchodzić
skasować, zdewaluować, deprecjonować
jest przyjemnie ...
jest nieprzyjemnie ...
opłaca się ..., warto ...
ważny; obowiązujący
w przeciwieństwie do
nadziemnie, naziemny

sich hinsetzen
umsteigen
ungültig
verwirrt
zu FuB gehen

siadać, siąść, usiąść
przesiadać się, przesiąść się
nieważny
zbity z tropu, zmieszany
iść/chodzić piechotą

Słownik polsko-niemiecki

Bawarskie Zakłady Silnikowe
bilet na przejazd
bilet na przejazd
iść/chodzić piechotą
jest nieprzyjemnie ...
jest przyjemnie ...
kasownik
kolejka podmiejska
korek uliczny. zator
mapa sieci komunikacji
metro
nadziemnie, naziemny
naj korzystniej
nieważny
opłaca się ..., warto ...
przeciwieństwo, sprzeczność
przesiadać się, przesiąść się
przystanek
schody ruchome
siadać, siąść, usiąść
skasować, zdewaluować, deprecjonować
strefa dla pieszych
w przeciwieństwie do
ważny; obowiązujący
wsiadać, wsiąść, wchodzić
wstawać, wstać, powstać
wysiadać, wysiąść
zbity z tropu, zmieszany
zniżka

Wörterbuch Polnisch Deutsch

Bayerische Motoren Werke (BMW)
der Fahrschein
die Fahrkarte
zu FuB gehen
es ist unangenehm ...
es ist angenehm ...
der Entwerter
die S-Bahn
der Stau
der Streckennetzplan
die U-Bahn
oberirdisch
am günstigsten
ungültig
es lohnt sich ....
der Gegensatz
umsteigen
die Haltestelle
die Rolltreppe
sich hinsetzen
entwerten
die Fußgängerzone
im Gegensatz zu (+ Dativ/celownik)
gültig
einsteigen
aufstehen
aussteigen
verwirrt
die Ermäßigung

Gramatyka

Czasowniki rozdzielnie złożone: **einsteigen**, **umsteigen**, **aussteigen**

Niemiecki czas	Przykładowe zdania niemieckie	Tłumaczenie
	Zdania twierdzące	
Präsens - teraźniejszy	Ich steige hier ein.	<i>Tu wsiadam.</i>
Präteritum - przeszły prosty	Ich stieg hier ein.	<i>Tu wsiadłem /-am</i>

Perfekt - przeszły złożony	Ich bin hier eingestiegen	<i>Tu wsiadłem /-am</i>
Plusquamperfekt - zaprzeszy	Ich war hier eingestiegen	<i>Tu wsiadłem /-am</i>
Futur I - przyszły prosty	Ich werde hier einsteigen	<i>Tu wsiąde</i>
Futur II - przyszły złożony	Ich werde hier eingestiegen sein	<i>Tu wsiąde</i>
Pytania		
Präsens - terażniejszy	Steigst du dort aus?	<i>Wysiadasz tam?</i>
Präteritum - przeszły prosty	Stiegst du dort aus?	<i>Wysiadłeś/aś tam?</i>
Perfekt - przeszły złożony	Bist du dort ausgestiegen?	<i>Wysiadłeś/aś tam?</i>
Plusquamperfekt - zaprzeszy	Warst du dort ausgestiegen?	<i>Wysiadłeś/aś tam?</i>
Futur I - przyszły prosty	Wirst du dort aussteigen?	<i>Wysiądziesz tam?</i>
Futur II - przyszły złożony	Wirst du dort ausgestiegen sein?	<i>Wysiądziesz tam?</i>
Przeczenia		
Präsens - terażniejszy	Wir steigen hier nicht aus.	<i>Nie wysiadamy tu.</i>
Präteritum - przeszły prosty	Wir stiegen hier nicht aus.	<i>Nie wysiedliśmy / wysiadłyśmy tu.</i>
Perfekt - przeszły złożony	Wir sind hier nicht ausgestiegen.	<i>Nie wysiedliśmy / wysiadłyśmy tu.</i>
Plusquamperfekt - zaprzeszy	Wir waren hier nicht ausgestiegen.	<i>Nie wysiedliśmy / wysiadłyśmy tu.</i>
Futur I - przyszły prosty	Wir werden hier nicht aussteigen.	<i>Nie wsiądziemy tu.</i>
Futur II - przyszły złożony	Wir werden hier nicht ausgestiegen sein.	<i>Nie wsiądziemy tu.</i>

Czasownik modalny - przykład

Niemiecki czas	Przykładowe zdania niemieckie	Tłumaczenie
teraźniejszy - Präsens	Kann er hier umsteigen?	<i>Czy on się może tu przesiąść?</i>
przeszły prosty - Präteritum	Konnte er hier umsteigen?	<i>Czy on się mógł tu przesiąść?</i>
przeszły złożony - Perfekt	Hat er hier umsteigen können?	<i>Czy on się mógł tu przesiąść?</i>
przyszły prosty - Futur II	Wird er hier umsteigen können?	<i>Czy on się będzie tu mógł przesiąść?</i>

W innych czasach się tego praktycznie nie używa, dlatego tu je pominięto.

Tryb przypuszczający - Konjunktiv	Przykładowe zdania niemieckie	Tłumaczenie
Konjunktiv z czasownikiem modalnym	Könnte sie dort umsteigen?	<i>Czy ona mogłaby się tu przesiąść?</i>
Konjunktiv z "würden"	Würde sie dort umsteigen?	<i>Czy ona by się tam przesiadła?</i>

Przykłady z lohnt

Es lohnt sich Deutsch zu sprechen. *Oplaca się mówić po niemiecku.*

Es lohnt sich auch, viel Gemüse zu essen. *Oplaca się / warto jeść dużo warzyw.*

Es lohnt sich nicht zu rauchen. *Nie oplaca się palić papierosów.*

Es lohnt sich auch nicht Alkohol zu trinken. *Nie oplaca się też pić alkoholu.*

Es ist sehr angenehm, mit dem Fahrrad zu fahren. *Jest bardzo przyjemnie jeździć rowerze.*

Es ist unangenehm, im Sommer mit einem Auto ohne Klimaanlage. *Jest nieprzyjemnie w lecie jeździć samochodem bez klimatyzacji.*

Übungen und Lösungen

Ćwiczenie 1

Niemiecki czas	Przykładowe zdania niemieckie	Tłumaczenie
	Zdania twierdzące	
Präsens - teraźniejszy	Ich stehe auf.	Wstaję.
Präteritum - przeszły prosty	Ich stand auf.	Wstałem /lam
Perfekt - przeszły złożony	Ich bin aufgestanden.	Wstałem /lam
Plusquamperfekt - zaprzeszły	Ich war aufgestanden.	Wstałem /lam
Futur I - przyszły prosty	Ich werde aufstehen.	Wstanę.
Futur II - przyszły złożony	Ich werde aufgestanden sein.	Wstanę.
	Pytania	
Präsens - teraźniejszy	Stehst du auf?	Wstajesz?
Präteritum - przeszły prosty	Standest du auf.	Wstałeś/ łaś?
Perfekt - przeszły złożony	Bist du dort ausgestiegen?	Wstałeś/ łaś?
Plusquamperfekt - zaprzeszły	Warst du aufgestanden?	Wstałeś/ łaś?
Futur I - przyszły prosty	Wirst du aufstehen?	Wstanieysz?
Futur II - przyszły złożony	Wirst du aufgestanden sein?	Wstanieysz?
	Pytania z "warum"	
Präsens - teraźniejszy	Warum stehen wir nicht auf?	Dlaczego nie wstajemy?
Präteritum - przeszły prosty	Warum standen wir nicht auf?	Dlaczego nie wstaliśmy / wstałyśmy?
Perfekt - przeszły złożony	Warum sind wir nicht aufgestanden?	Dlaczego nie wstaliśmy / wstałyśmy?
Plusquamperfekt - zaprzeszły	Warum waren wir nicht aufgestanden?	Dlaczego nie wstaliśmy / wstałyśmy?.
Futur I - przyszły prosty	Warum werden wir nicht aufstehen?	Dlaczego nie wstaniemy?

Futur II - przyszły złożony	Warum werden wir nicht aufgestanden sein?	<i>Dlaczego nie wstaniemy?</i>
------------------------------------	---	--------------------------------

Zdania z czasownikiem modalnym

Niemiecki czas	Przykładowe zdania niemieckie	Tłumaczenie
teraźniejszy - Präsens	Kann er aufstehen?	<i>Czy on może wstać?</i>
przeszły prosty - Präteritum	Konnte er aufstehen?	<i>Czy on mógł wstać?</i>
przeszły złożony - Perfekt	Hat er aufstehen können?	<i>Czy on mógł wstać?</i>
przyszły prosty - Futur II	Wird er aufstehen können?	<i>Czy on się będzie mógł wstać?</i>

Tryb przypuszczający - Konjunktiv	Przykładowe zdania niemieckie	Tłumaczenie
Konjunktiv z czasownikiem modalnym	Könnte sie aufstehen?	<i>Czy ona mogłaby wstać?</i>
Konjunktiv z "würden"	Würde sie aufstehen?	<i>Czy ona by wstała?</i>

Ćwiczenie 2

Tłumaczenie na niemiecki

1	<i>Oplaca się jeździć metrem</i>	Es lohnt sich, mit der U-Bahn zu fahren.
2	<i>Oplaca się tam przesiąść</i>	Es lohnt sich dort zu umzusteigen.
3	<i>Nie oplaca się tu wysiadać</i>	Es lohnt sich nicht hier auszusteigen.
4	<i>Nie oplaca się pojechać autobusem.</i>	Es lohnt sich nicht, mit dem Bus zu fahren.
5	<i>Przyjemnie jest jeździć autobusem.</i>	Es ist angenehm, mit dem Bus zu fahren.
6	<i>Dlaczego się nie oplaca tam wsiadać?</i>	Warum es lohnt sich nicht, dort einzusteigen?
7	<i>Dlaczego jest przyjemnie jeździć tramwajem?</i>	Warum ist angenehm mit der Straßenbahn zu fahren?
8	<i>Gdzie się oplaca wysiąść?</i>	Wo lohnt es sich zu auszusteigen?
9	<i>Czy oplaca się mieć rower?</i>	Lohnt es sich, ein Fahrrad zu haben?
10	<i>Czy oplaca się jeździć metrem?</i>	Lohnt es sich, mit der U-Bahn zu fahren?

3. Was wollen wir essen?

Was wollen wir essen? *Co zjemy / Co chcemy zjeść?*

Ich habe Hunger.

Jestem głodny.

Ewa ist auch hungrig.

Ewa też jest głodna.

Wir möchten etwas essen.

Chcemy coś zjeść.

Natürlich haben wir bei unseren Freundin gefrühstückt, aber jetzt ist es schon Nachmittag.

Oczywiście, mieliśmy śniadanie u naszych przyjaciół, ale teraz to już popołudnie.

Wir haben unterwegs viel zu Essen gesehen.

Widzieliśmy po drodze dużo jedzenia.

Jetzt im Sommer verkauft man überall viel Obst.

Teraz w lecie sprzedają wszędzie wiele owoców.

Was wollen wir also essen?

Co zjemy? / Więc co chcemy zjeść?

Wir haben schon verschiedene Stände gesehen, wo man essen könnte.

Widzieliśmy już różne stragany, gdzie można zjeść,

zB. ein Fischgeschäft, eine Metzgerei, einen Stand mit spanischen Essen und einen Stand mit Kartoffelgerichten.

np. sklep rybny, masarnie, stoisko z hiszpańskim jedzeniem i stoisko z potrawami z ziemniaków.

Wo wollen wir etwas essen?

Gdzie coś zjemy?

Am besten gehen wir in einen Biergarten.

Najlepiej jak udamy się do ogródka piwnego

Was kann man in einem Biergarten trinken?

Co można pić w ogródku piwnym?

Natürlich Bier.

Oczywiście piwo.

Aber man kann dort etwas essen.

Ale można tam coś zjeść.

Ewa will etwas typisch Bayerisches essen.

Ewa chce coś zjeść typowo bawarskiego.

Ich bin Vegetarier, also will ich etwas ohne Fleisch essen, am liebsten einen Salat.

Jestem wegetarianką, więc chcę coś bezmięsnego do jedzenia, najchętniej sałatkę.

Man kann sich nur schwer entscheiden.

Cięzko się zdecydować.

Alles sieht so lecker aus.

Wszystko wygląda tak smacznie.

Soll Ewa einen Fisch essen?

Czy Ewa powinna jeść ryby?

Oder eine Grillhaxe?

Albo golonkę wieprzową? / grilowaną golonkę?

Oder vielleicht einen Grillhähnchen?

Albo może kurczaka z różną / pieczonego kurczaka?

Heute kann man sogar ein Stück von einem gegrillten Ochsen bestellen.

Dziś można nawet kupić kawałek grillowanej włowiny.

In einen Biergarten kann man normalerweise auch eigenes Essen mitbringen.

Do ogródka piwnego zazwyczaj można też przynieść własne jedzenie.

Nur Getränke muss man immer vor Ort kaufen.
Tylko napoje musi się zawsze kupić na miejscu.

In einem Biergarten hat man oft Selbstbedienung, d.h. man muss sich die Speisen selbst an den Tisch holen.

W ogródku piwnym jest często samoobsługa, czyli jedzenie trzeba samemu przynieść do stołu.

"Was möchten Sie haben?", fragt uns ein Mann hinter der Theke.

"Czego Państwo sobie życzą?", pyta się nas człowiek za ladą.

Ewa entscheidet sich endlich für ein paar Würstchen mit Sauerkraut und für einen grossen gemischten Salat.

Ewa w końcu decyduje się na kilka kielbasek z kapustą i dużą salate.

"Wollen Sie die Würstchen mit Senf oder mit ketchup?", fragt der Mann Ewa

"Czy chce Pani kielbaski z musztardą czy z keczupem?", pyta mężczyznę Ewę.

Natürlich trinken wir zu je ein Bier.

Oczywiście każdy pije piwo.

Und wir essen auch Brezeln.

I my jemy też precele.

Brezeln sind so typisch bayerisch, sie schmecken sehr gut.

Precele są typowo bawarskie, smakują bardzo dobre.

Wir können auch ein Radler, einen Saft oder einfach Mineralwasser trinken.

Możemy również wypić Radler, sok, czy wodę mineralną.

Man hat die Wahl zwischen stillem Mineralwasser und Mineralwasser mit Kohlensäure.

Jest wybór między wodą mineralną niegazowaną a wodą mineralną gazowaną.

Wir nehmen unser Essen und bezahlen.

Bierzemy nasze jedzenie i płacimy.

Wo wollen wir uns hinsetzen?

Gdzie siądziemy ?

Wir setzen uns in den Schatten.

Siadamy w cieniu.

Der Biergarten ist groß.

Ogródek piwny jest wielki.

Es sitzen viele Leute hier.

Siedzi dużo ludzi tutaj.

Offensichtlich kommt man gern in einen Biergarten.

Oczywiście przychodzi się chętnie do ogródka piwnego.

Man darf hier auch rauchen.

Można też tu palić.

Das finden wir nicht so schön.

To nam się nie podoba.

Es ist auch sehr viele Kinder hier.

Jest też wiele dzieci tutaj.

Man möchte immer als ganze Familie in einen Biergarten gehen.

Zawsze można iść z całą rodziną do ogródka piwnego.

Wörterbuch Deutsch Polnisch

alkoholfrei
 das Fleisch
 das Getränk, die Getränke
 das Grillhähnchen
 das Radler
 das Rindfleisch
 das Sauerkraut
 der Biergarten
 der Ochse
 der Schatten
 der Stand, die Stände
 die Brezel, die Brezeln
 die Grillhaxe
 die Selbstbedienung
 die Speise, die Speisen
 die Theke
 eigener, eigene, eigenes
 ein paar
 frühstücken
 gemischter Salat
 je
 Mineralwasser mit Kohlensäure
 offensichtlich
 sich entscheiden für etwas (+ biernik)
 stilles Mineralwasser
 vor Ort

Słownik niemiecko polski

bezalkoholowy
mięso
napój, napoje
kurczak z rożna
radler, mieszanka jasnego piwa z lemoniadą
wołowina
kapusta kwaszona
ogródek piwny
wół
cień
stoisko, stoiska
precel, precle
grilowana golonka
samoobsługa, self-service
potrawa, potrawy
lada
własny, własna, własne
parę, kilka
jeść śniadanie
sałatka mieszana
każdy, kiedykolwiek
woda mineraln gazowana
najwyraźnie, widocznie, oczywiście
zdecydować się na coś
woda mineralna niegazowana
na miejscu

Słownik niemiecko polski

bezalkoholowy
cień
grilowana golonka
jeść śniadanie
kapusta kwaszona
każdy, kiedykolwiek
kurczak z rożna
lada
mięso
na miejscu
najwyraźnie, widocznie, oczywiście
napój, napoje
ogródek piwny
parę, kilka
potrawa, potrawy
precel, precle
radler, mieszanka jasnego piwa z lemoniadą
sałatka mieszana
samoobsługa, self-service

Wörterbuch Deutsch Polnisch

alkoholfrei
 der Schatten
 die Grillhaxe
 frühstücken
 das Sauerkraut
 je
 das Grillhähnchen
 die Theke
 das Fleisch
 vor Ort
 offensichtlich
 das Getränk, die Getränke
 der Biergarten
 ein paar
 die Speise, die Speisen
 die Brezel, die Brezeln
 das Radler
 gemischter Salat
 die Selbstbedienung

<i>stoisko, stoiska</i>	der Stand, die Stände
<i>własny, własna, własne</i>	eigener, eigene, eigenes
<i>woda mineraln gazowana</i>	Mineralwasser mit Kohlensäure
<i>woda mineralna niegazowana</i>	stilles Mineralwasser
<i>wołowina</i>	das Rindfleisch
<i>wół</i>	der Ochse
<i>zdecydować się na coś</i>	sich entscheiden für etwas (+ biernik)

Gramatyka

"**Wollen**" może wyrażać także zamiar lub propozycję.

Dotyczy to pytań w pierwszej osobie liczby mnogiej - "**wir**".

Przykłady:

Was wollen wir heute essen?	<i>Co dziś zjemy? / Co chcemy zjeść dzisiaj?</i>
Wo wollen wir uns hinsetzen?	<i>Gdzie siądziemy?</i>
Wo wollen wir etwas essen?	<i>Gdzie coś zjemy?</i>
Wohin wollen wir gehen?	<i>Dokąd pójdziemy?</i>
Wollen wir ein Bier oder ein Wasser trinken?	<i>Napijemy się piwa czy wody?</i>

Słowa "**man**" nie można mylić z rzeczownikiem "**der Mann**"

"man" oznacza zawsze coś innego w zależności od drugiego czasownika, obok którego stoi, Zamienia stojący obok czasownik w formę nieosobową, np.:

man kann	<i>można</i>
man kann nicht	<i>nie można</i>
man muss	<i>trzeba, musi się</i>
man muss nicht	<i>nie trzeba, nie musi się</i>
man darf	<i>wolno</i>
man darf nicht	<i>nie wolno</i>
man möchte	<i>chce się, chciałoby się</i>

Was macht man in einem Biergarten?

Man trinkt kühles Bier.	<i>Pije się chłodne piwo.</i>
Man isst eine Wurst.	<i>Je się kielbasę.</i>
Man sitzt im Schatten.	<i>Siedzi się w cieniu.</i>
Man freut über die frische Luft.	<i>Cieszy się świeżym powietrzem.</i>
Man erholt sich.	<i>Odpoczywa się.</i>
Man unterhält sich mit anderen Menschen.	<i>Rozmawia się z innymi ludźmi.</i>
Man raucht.	<i>Pali się (papierosy.)</i>

Jetzt bist du dran. *Teraz Twoja kolej.*

Übungen - ćwiczenia

Ćwiczenie 1

Was muss man machen?	Co trzeba robić?
Was muss man nicht machen?	Czego wolno nie (z)robić?
Was kann man machen?	Czego nie można (z)robić?
Was darf man machen?	Co wolno (z)robić?
Was darf man nicht machen?	Czego nie wolno (z)robić?

Die Frage

1	Darf man eigene Getränke in einem Biergarten mitbringen?	Czy można przynieść własne napoje?
2	Kann man in einem Biergarten Pizza bestellen?	Czy można zamówić pizzę w ogródku?
3	Muss man in einem Biergarten einen Anzug anhaben?	Musi się nosić garnitur w ogródku?
4	Darf man in einen Biergarten Kinder mitbringen?	Czy można zabrać dzieci do ogródka?
5	Muss man in einem Biergarten Eintritt bezahlen?	Czy musi się płacić za wstęp do ogródka?
6	Kann man in einem Biergarten übernachten?	Czy można przenocować w ogródku?
7	Kann man in einem Biergarten Wasser trinken?	Czy można pić wodę w ogródku?
8	Muss man in einen Biergarten selber abspülen?	
9	Kann man in einem Biergarten einen Salat essen?	Czy można jeść sałatki w ogródku?
10	Darf man in einem Biergarten im Schatten sitzen?	Czy wolno w ogródku piwnym usiąść w cieniu?

Ćwiczenie 2

Jak zapytać - używając konstrukcji z "wollen wir":

1	<i>Dokąd pojedziemy</i>	Wohin wollen wir fahren
	<i>Dokąd pojedziemy</i>	Wo wollen wir hinfahren?
2	<i>Gdzie coś kupimy?</i>	Wo wollen wir etwas kaufen?
3	<i>Co zrobimy</i>	Was wollen wir machen?
	<i>Co będziemy robić</i>	Was wollen wir machen?
4	<i>Czego się dziś wieczorem napijemy?</i>	Was wollen wir heute abend trinken?
5	<i>Kiedy polecimy do Niemiec</i>	Wann wollen wir nach Deutschland fliegen?

4. Wo gibt es hier einen Arzt?

Wo gibt es hier einen Arzt? *Gdzie jest lekarz / Gdzie szukać lekarza?*

Ewa hat **Bauchschmerzen**. *Ewa ma bóle brzucha.*

Seit Stunden tut ihr Bauch weh. *Od godziny boli ją brzuch.*

Wir wissen nicht, was ihr fehlt. *Nie wiemy co jej dolega.*

Deswegen müssen wir zum Arzt gehen. *Dlatego musimy iść do lekarza.*

Wo gibt es hier einen Arzt? *Gdzie tu jest lekarz?*

Wir fragen unsere Freunde. *Pytamy naszych przyjaciół.*

Sie wohnen schon lange in München, sie wissen mehr als wir.

Mieszkają długo w Monachium, wiedzą więcej niż my.

Unsere Freunde empfehlen uns eine **Arztpraxis**.

Nasi przyjaciele polecają nam gabinet lekarski.

Sie hat jetzt **Sprechstunden**. *On ma teraz godziny przyjąć.*

Ich will nicht anrufen, das Telefonieren auf Deutsch ist für mich schwer.

Nie chcę dzwonić, telefonowanie w języku niemieckim jest dla mnie trudne.

Die **Arztpraxis** ist in der Nähe, also gehen wir einfach hin.
Gabinet lekarski jest blisko, więc idziemy tam.
Zum Glück sind wir **versichert**. *Na szczęście jesteśmy ubezpieczeni.*

In der Arztpraxis sind viele Leute *W gabinecie lekarskim jest dużo ludzi.*
Kommt Ewa überhaupt dran? *Czy Ewa wogóle wejdzie?*

Die **Sprechstundenhilfe** fragt uns, warum es geht.

Recepcjonistka *pyta nas, o co chodzi.*

Ewa sagt ihr Bauch tut weh. *Ewa mówi, że ją boli żołądek.*

Wir haben leider keinen Termin, aber das ist ein Notfall .

Nie mamy żadnego terminu ale jest to nagły wypadek.

Ewa muss ein Formular **ausfüllen**. *Ewa musi wypełnić formularz.*

Sie muss ihren Namen, ihr Geburtstagsdatum, ihre Adresse und andere Angaben in das Formular **eintragen**.

Musi wpisać swoje nazwisko, swoją datę urodzenia, adres i inne informacje zawarte w formularzu.

Sie soll in **Warteraum** warten. *Trzeba czekać w poczekalni.*

Wir warten ungefähr 25 Minuten. *Czekamy ok. 25 minut.*

Dann wird Ewa aufgerufen. *Potem Ewa zostaje wezwana.*

Der Arzt öffnet sein Zimmer und sagt "Kommen Sie herein".

Lekarz otwiera swój gabinet i mówi "Proszę wejść".

Wir gehen in das Artzimmer hinein *Wchodzimy do gabinetu lekarskiego.*

Der Arzt sagt zu uns: "**Grüß Gott**" und fragt: "Was fehlt ihnen"?

Lekarz mówi do nas: "Szczęść Boże / Niech będzie pochwalony ..." i pyta: "Co o Państwu dolega"?

Was kann ich für Sie tun? Co mogę dla Państwa zrobić?

Ewa hat Bauchweh. *Ewa ma ból brzucha.*

"Wo genau tut es Ihnen weh?", fragt der Arzt.

"Gdzie dokładnie Panią boli?", pyta lekarz.

"Seit wann tut es weh?" *Od kiedy boli?*

Er untersucht Ewa und fragt weiter: "Hat es schon früher so weh getan?"

On bada Ewę i pyta "Czy to boło wcześniej?"

Am Ende sagt er: "Das ist nichts Ernstes, Sie brauchen nur ein paar Tabletten".

W końcu mówi: "To nic poważnego, potrzebuje Pani zaledwie kilka tabletek".

Der Arzt **verschreibt** Ewa Tabletten. *Lekarz przepisuje Ewie tabletki.*

Es gibt ihr ein Rezept. *Daje jej receptę.*

Dann gehen wir aus dem Artzimmer hinaus.

Następnie wychodzimy z pokoju lekarskiego.

Zum Glück müssen wir nicht ins Krankenhaus fahren.

Na szczęście nie musimy jechać do szpitala.

Jetzt wollen wir zu einer Apotheke gehen und die Tabletten kaufen.

Teraz trzeba pójść do apteki i kupić tabletki.

Wir fragen die **Sprechstundenhilfe**: "Wo gibt es hier in der Nähe eine Apotheke?"

Pytamy się recepcjonistki, "Gdzie tu w pobliżu jest apteka?"

Sie erklärt uns den Weg. *Ona objaśnia nam drogę.*

Wir finden die Apotheke ohne Probleme und Ewa geht hinein.

Znajdujemy aptekę bez żadnych problemów i Ewa wchodzi.

Sie kauft dort die Tabletten. *Kupuje tam tabletki.*

Dann kommt sie aus der Apotheke zu mir heraus.

Potem wychodzi do mnie z apteki.

Dann gehen wir nach Hause. *Potem idziemy do domu.*

Ewa möchte **sich ausruhen**. *Ewa chce odpocząć.*

Mir ist **langweilig**. *Jestem znudzony/a.*

Deshalb spiele ich auf meinem Smartphone. **Dlatego gram na moim smartfonie.**

Ewa **schluckt** eine Tablette. *Ewa połyka tabletkę.*

Ihr Bauch tut ihr nach einer Stunde nicht mehr weh..

Jej brzuch od godziny już jej nie boli.

Sie hat jetzt keine **Bauchschmerzen** mehr, sie will aber heute zu Hause bleiben.

Ona już nie ma bólu brzucha, ale chce zostać dziś w domu.

Der heutige Tag war nicht schön. *Dzisiejszy dzień nie był miły.*

Morgen haben wir vor, einkaufen zu gehen. *Jutro mamy zamiar iść na zakupy.*

Das wird viel schöner sein. *To będzie o wiele przyjemniejsze.*

Wörterbuch Deutsch Polnisch

die Bauchschmerzen

die Arztpraxis

die Sprechstunden

dran kommen

worum (geht es)

die Sprechstundenhilfe

zum Glück

versichert

der Termin, die Termine

die Norfall, die Notfälle

das Arztzimmer

das Wartezimmer

ungefähr

ausfüllen

eintragen

anrufen

sie wird aufgerufen

Grüß Gott

Was fehlt Ihnen

fehlen

untersuchen

ernst

verschreiben

das Rezept, die Rezepte

sich ausruhen

langweilig

Słownik niemiecko polski

bóle brzucha

gabinet lekarski

godziny przyjęć, konsultacje

dostać się, puścić

o co (chodzi)

asystentka lekarza w gabinecie, recepcjonistka

na szczęście, szczęśliwie

ubezpieczony

termin, tu umówiona wizyta

nagły wypadek, nagłe wypadki

gabinet lekarza

poczekalnia

mniej więcej, około, w przybliżeniu

wypełnić

wpisać, przynieść, wchodzić

wezwać, wywołać

ona zostaje wezwana

"Bóg pozdrowiony", "Szczęść Boże" - w Bawarii

"Co Panu/Pani dolega?", "Czego Panu/Pani brakuje?"

brakować

badać (kogoś), zbadać, rozpatrywać

groźny, poważny, serio

zapisać, przepisać (lek)

recepta, przepis, recepty, przepisy

odpoczywać

nudny

mir ist langweilig
schlucken
die Tablette, die Tabletten

nudno mi, jestem znudzony
połknąć, łykać
tabletki, tabletki

Wörterbuch Deutsch Polnisch

anrufen
ausfüllen
das Arztzimmer
das Rezept, die Rezepte
das Wartezimmer
der Termin, die Termine
die Arztpraxis
die Bauchschmerzen
die Norfall, die Notfälle
die Sprechstunden
die Sprechstundenhilfe
die Tablette, die Tabletten
dran kommen
eintragen
ernst
fehlen
Grüß Gott
langweilig
mir ist langweilig
schlucken
sich ausruhen
sie wird aufgerufen
ungefähr
untersuchen
verschreiben
versichert
Was fehlt Ihnen
worum (geht es)
zum Glück

Słownik niemiecko polski

wezwać, wywołać
wypełnić
gabinet lekarza
recepta, przepis, recepty, przepisy
poczekalnia
termin, tu umówiona wizyta
gabinet lekarski
ból brzucha
nagły wypadek, nagłe wypadki
godziny przyjęć, konsultacje
asystentka lekarza w gabinecie, recepcjonistka
tabletki, tabletki
dostać się, puścić
wpisać, przynieść, wchodzić
groźny, poważny, serio
brakować
"Bóg pozdrowiony", "Szczęść Boże" - w Bawarii
nudny
nudno mi, jestem znudzony
połknąć, łykać
odpoczywać
ona zostaje wezwana
mniej więcej, około, w przybliżeniu
badać (kogoś), zbadać, rozpatrywać
zapisać, przepisać (lek)
ubezpieczony
"Co Panu/Pani dolega?", "Czego Panu/Pani brakuje?"
o co (chodzi)
na szczęście, szczęśliwie

Słownik niemiecko polski

"Bóg pozdrowiony", "Szczęść Boże" - w Bawarii
"Co Panu/Pani dolega?", "Czego Panu/Pani brakuje?"
asystentka lekarza w gabinecie, recepcjonistka
badać (kogoś), zbadać, rozpatrywać
ból brzucha
brakować
dostać się, puścić
gabinet lekarski
gabinet lekarza
godziny przyjęć, konsultacje
groźny, poważny, serio

Wörterbuch Deutsch Polnisch

Grüß Gott
Was fehlt Ihnen
die Sprechstundenhilfe
untersuchen
die Bauchschmerzen
fehlen
dran kommen
die Arztpraxis
das Arztzimmer
die Sprechstunden
ernst

mniej więcej, około, w przybliżeniu
na szczęście, szczęśliwie
nagły wypadek, nagłe wypadki
nudno mi, jestem znudzony
nudny
o co (chodzi)
odpoczywać
ona zostaje wezwana
poczekalnia
połknąć, tykać
recepta, przepis, recepty, przepisy
tabletki, tabletki
termin, tu umówiona wizyta
ubezpieczony
wezwać, wywołać
wpisać, przynieść, wchodzić
wypełnić
zapisać, przepisać (lek)

ungefähr
 zum Glück
 die Notfall, die Notfälle
 mir ist langweilig
 langweilig
 worum (geht es)
 sich ausruhen
 sie wird aufgerufen
 das Wartezimmer
 schlucken
 das Rezept, die Rezepte
 die Tablette, die Tabletten
 der Termin, die Termine
 versichert
 anrufen
 eintragen
 ausfüllen
 verschreiben

Gramatyka

gehen - iść, pójść, chodzić

kommen - przyjść, przybyć, przyjechać

hin - ruch **OD** mówiącego, albo od tego człowieka o którym mówimy

her - ruch **DO** mówiącego, najczęściej do nas

ein - oznacza tu **WEJŚCIE** do jakiegoś pomieszczenia

aus - oznacza tu **WYJŚCIE** z jakiegoś pomieszczenia

Kombinacja tych wszystkich 4 słówek daje 4 możliwości, w zależności czy jesteśmy wewnątrz, czy na zewnątrz, a także, czy ktoś ma iść w naszym kierunku czy oddala się od nas.

Wyrażenie ruchu ...	ruch DO ŚRODKA (wchodzenie)	ruch NA ZEWNĄTRZ (wychodzenie)
W kierunku DO MÓWIĄCEGO, do nas	herein	heraus
W kierunku OD MÓWIĄCEGO, od nas	hinein	hinaus

Ich gehe **hinaus**. *Wychodzę.*

Kommen Sie **heraus**? *Czy Państwo wychodzą / przybywają do nas?*

Kommen Sie bitte herein *Proszę wejść / przyjść.*

Ja, wir gehen hinein. *Tak, my wchodzimy.*

Niemcy często potocznie używają następujących skrótów:

herein = **rein**

heraus = **raus**
 hinein = **rein**
 hinaus = **raus**

W sumie z 4 możliwości tworzy się tylko dwie.

Trudnym zwrotem dla Polaków jest "**weh tun**" - boleć.

Czasownik ten składa się z 2 części, które mogą być w zdaniu rozdzielone.
 Łączy się z niemieckim z celownikiem (w polskim z biernikiem).

Odmiana "weh tun" - boleć przez osoby:

Es	tut	mir	weh	<i>Boli mnie</i>
Es	tut	dir	weh	<i>Boli cię.</i>
Es	tut	ihm	weh	<i>Boli go.</i>
Es	tut	ihr	weh	<i>Boli ją,</i>
Es	tut	uns	weh	<i>Boli nas.</i>
Es	tut	euch	weh	<i>Boli was.</i>
Es	tut	ihnen	weh	<i>Boli ich / je.</i>
Es	tut	Ihnen	weh	<i>Boli Panią / Pana.</i>

Odmiana czasownika "boleć" w różnych czasach:

Czas teraźniejszy PRÄSENS	Es tut weh.	<i>Boli</i>
Czas przeszły prosty PRÄTERITUM	Es tat weh.	<i>Bolało.</i>
Czas przeszły złożony PERFEKT	Es hat weh getan.	<i>Bolało.</i>
Czas zaprzeczony PLUSQUAMPERFEKT	Es hatte weh getan.	<i>Bolało.</i>
Czas przyszły FUTUR I	Es wird weh tun.	<i>Będzie boleć / Zaboli.</i>
Czas przyszły dokonany FUTUR II	Es wird weh getan haben.	<i>Będzie "już po bólku".</i>

Jetzt bist du dran. Teraz Twoja kolej.

5. ÜBUNGEN - ĆWICZENIA

Ćwiczenie 1. Które słówko pasuje do sytuacji: herein, heraus, hinein, hinaus.

1. Chcę, żebyś wyszła z poczekalni do mnie na świeże powietrze. **heraus**
2. Wychodzę z psem na spacer, mówię to do męża. **hinaus**
3. Wracam z zakupów, stoję przy drzwiach szukając klucza, dzwonię do męża z komórki, że zaraz wejdę do domu. **hinein**

4. Listonosz wchodzi do mnie do domu, przyniósł mi paczkę. **herein**
5. Zrobiło mi się słabo, muszę wyjść z biura na świeże powietrze. **hinaus**
6. Czekam na męża przed sklepem. W końcu z niego wychodzi. **heraus**
7. Siedzimy w domu, Nagle moje dzieci postanowiły wyjść na podwórko. **hinaus**
8. Na podwórku bawią się inne dzieci. Cieszą się, że moje dzieci do nich wychodzą. **heraus**
9. Wchodzę do biura. **hinein**
10. Córka mnie woła, że bym weszła do niej do pokoku, **herein**

Ćwiczenie 2. Przetłumacz na niemiecki:

1. *Co cię boli?* Was tut dir weh?
2. *Co ją boli?* Was tut ihr weh?
3. *Od kiedy go boli?* Seit wann tut es ihm weh?
4. *Dlaczego was boli?* Warum tut es ihm weh?
5. *Gdzie dokładnie Panią boli?* Wo genau tut es Ihnen weh?
6. *Jak długo już cię boli?* Wie lange schon tut es dir weh? /
Wie lange tut es dir schon weh?
7. *Czy to boli?* Tut es hier weh?
8. *Boli tu czy tu?* Tut es hier oder hier weh?
9. *Wczoraj bolało.* Es tut gestern weh. Es hat gestern wehgetan / Gestern tat es we /
Gestern hat es weh getan.
10. *Będzie boleć tylko minutę.* Es wird nur eine Minute weh tun.

5. Ich hätte gern

Ich hätte gern *Chciałbym*

Natürlich möchten wir ein paar Andenken aus München für unsere Familien und unsere Freundes mitbringen.

Oczywiście, chcemy przywieźć z sobą jakieś pamiątki z Monachium dla naszych rodzin przyjaciół.

Aber was sollen wir kaufen? *Ale co powinniśmy kupić?*

Wir gehen in ein großes Einkaufszentrum in der Stadtmitte. . *Idziemy do dużego centrum handlowego w centrum miasta.*

Hier kann man sehr viele Sachen kaufen. *Tutaj można kupić wiele rzeczy.*

Zuerst überlegen wir, für wen wir etwas kaufen sollten. Po pierwsze, myślimy o tym, co komu powinniśmy kupić.

Für ihre Freundin könnte Ewa zum Beispiel eine Tasche mitnehmen. *Dla swojej przyjaciółki może Ewa np. torebkę ze sobą zabrać*

Oder vielleicht etwas anderes?. Ein kleines Andenken? *A może coś innego? Małą pamiątkę?*

Für ihre Schwester möchte sie ein Dirndl kaufen. *Dla swej siostry chce kupić Dirndl (ludową sukienkę bawarską)*

Aber das ist leider sehr teuer. *Ale niestety jest to bardzo drogie.*

Ein schöner bunter Regenschirm gefällt uns sehr. *Piękny kolorowy parasol bardzo się nam podoba.*

Darauf sind Bilder von bekannten Sehenswürdigkeiten in ganz Deutschland, *Na tym są zdjęcia znanych zabytków z całych Niemiec*

Für wen am besten? *Najlepsze dla kogo?*

Etwas Schwester hat eine kleine Tochter. *Młodsza siostra ma małą córeczkę.*

Für sie müsste sie auch etwas mitbringen,vielleicht ein Holzspielzeug? *Dla niej będzie*

musiała też coś kupić, być może drewnianą zabawka?

Ewa fragt die Verkäuferin: "Wurden Sie es mir bitte zeigen"? *Ewa pyta sprzedawczynię: "Czy mógłby mi Pani to pokazać?"*

Dann hat Ewa eine ältere Dame mit einem großen Hut gesehen und jetzt möchte sie sich auch einen solchen Hut kaufen.

Potem Ewa zobaczyła starszą Panią z dużym kapeluszem i teraz ona chce też kupić taki kapelusz.

Ich möchte gern einen Pull kaufen, aber würde ich ihn auch wirklich tragen? *Chciałbym kupić sweter ale czy go naprawdę będę nosił?*

Ich bin mich nicht sicher. *Nie jestem pewien.*

Ich frage den Verkäufer: "Konnten Sie mir sagen, wie viel der Pull kostet?" *Zwracam się do sprzedawcy: "Czy możesz mi Pan powiedzieć ile swetr kosztuje?"*

Er antwortet: "40 Euro". On odpowiada: "40 euro".c

Das ist viel zu viel, finde ich. *To jest zbyt drogo, myślę.*

Wäre ein T-Shirt billiger? *Koszulka będzie tańsza?*

Ich wüsste gern, wie viel ein T-Shirt kostet. *Chciałbym wiedzieć, ile kosztuje koszulka.*

Für meine Mutter möchte mir ein Lebkuchenherz mitnehmen. *Dla mojej matki Pchciałbym zabrać serce z piernika.*

Das ist ein schönes Andenken und man kann es sogar essen. *Jest to piękna pamiątka i nawet można ją jeść.*

Oder wäre ein lustiger Becher besser? *A może śmieszny kubek będzie lepszy?*

Wir konnten für sie auch ein kleines Häuschen aus Keramik kaufen. *Możemy kupić dla niej także domek wykonany z ceramiki.*

Für meinen Vater würde ich einen Bierkrug kaufen? *Dla mojego ojca chciałbym kupić kufel do piwa?*

Er mag Bier. *On lubi piwo.*

Die Leute in München trinken viel Bier und es gibt hier viele schöne Bierkrüge. *udzie w Monachium pić dużo piwa i jest wiele pięknych kufli.*

Ich kaufe also einen und sage zum Verkäufer: "Könnten Sie ihn mir bitte einpacken?" *Więc kupuję i mówię do sprzedawcy: "Czy mógłby mi Pan zapakować"*

Es gibt auch Biergläser. *Są także szklanki do piwa.*

Dann sind gelbe und weiße Gummibärchen und sie sehen aus als ob im Glas Bier wäre.

Dalej są żółte i białe żelki i wyglądają jak szklanki do piwa.

Für meinen besten Freund würde ich gern eine Lederhose nehmen. *Dla mojego najlepszego przyjaciela, chętnie wzięłabym spodnie skórzane.*

Aber ich denke, er musste sie zuerst anprobieren. *Ale myślę, że muszę je najpierw przymierzyć.*

Außerdem ist sie sehr teuer. *Poza tym są bardzo drogie.*

Ewa wäre bestimmt dagegen. *Ewa byłaby napewno przecowna temu.*

Das ist kein normaler Flohmarkt, sondern die Menschen verkaufen ihre Sachen vor ihren Häusern.

To nie jest normalny pchli targ, ale ludzie sprzedają swoje rzeczy przed ich domami.

Sie verkaufen zum Beispiel ganz billig Bücher Kinderspielzeug und Kleider. *Sprzedają np. jako dość tanio książki, zabawki dla dzieci i ubrania.*

Das finden wir sehr interessant. *Uważamy, że to bardzo interesujące.*

Wir würden gerne länger herumlaufen, aber unsere Beine tun schon weh. *Chcielibyśmy biegać dłużej, ale nogi już nas bolą.*

Wir hätten gern mehr Kraft. *Chcielibyśmy mieć więcej energii.*

Was würdest du für deine Familie als Andenken aus Deutschland mitbringen? *Co chciabyś dla swojej rodziny jako pamiątkę z Niemiec przywieźć?*

Was würde sich freuen, wenn wir etwas für dich mitbringen würden? *Z czego byłbyś zadowolony, gdybyśmy ci przywieźli?*

Wörterbuch

Niemiecki

Ich hätte gerne
Andenken (das), Andenken (die)
Regenschirm (der), Regenschirme (die)
Sehenswürdigkeit (die), Sehenswürdigkeiten (die)
Holzspielzeug (das)
Kinderspielzeug (das)
Hut (der), Hüte (die)
Pulli (der), Pullis (die)
T-Shirt (das), T-Shirts (die)
Lebkuchenherz (das)
Häuschen (das), Häuschen (die)
Bierkrug (der), Bierkrüge (die)
einpacken
Bierglas (das), Biergläser (die)
Gummibärchen (das), Gummibärchen (die)
Lederhose (die), Lederhosen (die)
anprobieren
Flohmarkt (der), Flohmärkte (die)
herumlaufen
Kraft (die)

Słownik

Polski

Chciałbym
pamiątka, pamiątki
parasol, parasole
zabytek, zabytki
zabawki drewniane
zabawki dziecięce
kapelusz, kapelusze
sweter, swetry
koszulka, koszulki
serce z piernika
domek, domki
kufel do piwa, kufle do piwa
zapakować
szklanka do piwa, sztalnki do piwa
želki, gumisie
spodnie skórzane
przymierzyć
pchli targ, targi pchle
chodzić, błąkać się, łązić w kółko, ganiać
siła, moc

Wörterbuch (sortiert)

Niemiecki

Ich hätte gerne
Andenken (das), Andenken (die)
anprobieren
Bierglas (das), Biergläser (die)
Bierkrug (der), Bierkrüge (die)
einpacken
Flohmarkt (der), Flohmärkte (die)
Gummibärchen (das), Gummibärchen (die)
Häuschen (das), Häuschen (die)
herumlaufen
Holzspielzeug (das)
Hut (der), Hüte (die)
Kinderspielzeug (das)
Kraft (die)
Lebkuchenherz (das)
Lederhose (die), Lederhosen (die)

Słownik

Polski

Chciałbym
pamiątka, pamiątki
przymierzyć
szklanka do piwa, sztalnki do piwa
kufel do piwa, kufle do piwa
zapakować
pchli targ, targi pchle
želki, gumisie
domek, domki
chodzić, błąkać się, łązić w kółko, ganiać
zabawki drewniane
kapelusz, kapelusze
zabawki dziecięce
siła, moc
serce z piernika
spodnie skórzane

Pulli (der), Pullis (die)	<i>sweter, swetry</i>
Regenschirm (der), Regenschirme (die)	<i>parasol, parasole</i>
Sehenswürdigkeit (die), Sehenswürdigkeiten (die)	<i>zabytek, zabytki</i>
T-Shirt (das), T-Shirts (die)	<i>koszulka, koszulki</i>

Słownik (sortowany)

Polski

Chciałbym
chodzić, błąkać się, łązić w kółko, ganiać
domek, domki
kapelusz, kapelusze
koszulka, koszulki
kufel do piwa, kufle do piwa
pamiątka, pamiątki
parasol, parasole
pchli targ, targi pchle
przymierzyć
serce z piernika
siła, moc
spodnie skórzane
sweter, swetry
szklanka do piwa, szkalnki do piwa
zabawki drewniane
zabawki dziecięce
zabytek, zabytki
zapakować
żelki, gumisie

Wörterbuch

Niemiecki

Ich hätte gerne
herumlaufen
Häuschen (das), Häuschen (die)
Hut (der), Hüte (die)
T-Shirt (das), T-Shirts (die)
Bierkrug (der), Bierkrüge (die)
Andenken (das), Andenken (die)
Regenschirm (der), Regenschirme (die)
Flohmarkt (der), Flohmärkte (die)
anprobieren
Lebkuchenherz (das)
Kraft (die)
Lederhose (die), Lederhosen (die)
Pulli (der), Pullis (die)
Bierglas (das), Biergläser (die)
Holzspielzeug (das)
Kinderspielzeug (das)
Sehenswürdigkeit (die), Sehenswürdigkeiten (die)
einpacken
Gummibärchen (das), Gummibärchen (die)

Gramatyka

Tryb przypuszczający **Konjunktiv II**

W języku polskim najczęściej wyraża się końcówką "bym", np. zrobiłbym lub mogłabym.

W języku niemieckim tryb ten służy oprócz "gdybania", także do wyrażania grzeczności.

Konjunktiv II tworzymy od drugiej formy czasownika.

Tabela niektórych przeszłych czasowników mocnych

Infinitiv I	Tłumaczenie	Präsens, 3 Person	Präteritum/Imperfekt 1/3 Person II	Partizip II, Perfekt, 3 Person III
bezokolicznik	bezokolicznik	Czas teraźniejszy	Czas przeszły prosty, Präteritum/Imperfekt	Czas przeszły złożony Partizip II, Perfekt

		3. osoba liczby pojedynczej czasu teraźniejszego,	czynności zakończone w momencie mówienia, 1/3 osoba	czynności zakończone, skutki w teraźniejszości, trzecia osoba
dürfen	mieć pozwolenie, móc	darf	durfte	hat gedurft
fahren	jechać	fährt	fuhr	ist / hat gefahren
finden	znajdować	findet	fand	hat gefunden
geben	dawać	gibt	gab	hat gegeben
gehen	iść	geht	ging	ist gegangen
haben	mieć	hat	hatte	hat gehabt
können	móc, potrafić	kann	konnte	hat gekonnt
lesen	czytać	liest	las	hat gelesen
mögen	lubić	mag	mochte	hat gemocht
müssen	musieć	muss	musste	hat gemusst
nehmen	brać	nimmt	nahm	hat genommen
schlafen	spać	schläft	schlief	hat geschlafen
schreiben	pisać	schreibt	schrieb	hat geschrieben
sein	być	ist	war	ist gewesen
trinken	pić	trinkt	trank	hat getrunken
werden	stać się, zostać	wird	wurde	ist geworden
wissen	wiedzieć	weiß	wusste	hat gewusst

Lista niektórych czasowników słabych - formy czasów przeszłych tworzą regularnie

Infinitiv	Tłumaczenie	Präsens, 3 Person	Präteritum/Imperfekt 1/3 Person	Partizip Perfekt, 3 Person
kaufen	kupować	kauft	kaufte	hat gekauft
fragen	pytać	fragt	fragte	hat gefragt
zeigen	pokazywać	zeigt	zeigte	hat gezeigt
sagen	mówić, powiedzieć	sagt	sagte	hat gesagt
machen	robić	macht	machte	hat gemacht
leben	żyć	lebt	lebte	hat gelebt
meinen	mieć na myśli	meint	meinte	hat gemeint
stellen	stawiać	stellt	stellte	hat gestellt

Tworzenie form Konjunktiv II:

Bierzemy czasownik z kolumny II (**Präteritum/Imperfekt**) i jeśli to możliwe dodajemy do niego umlaut (2 kropeczki).

Umlaut może mieć "a" albo "u". - dotyczy to czasowników nieregularnych.

Gdy mówimy o trybie przypuszczającym, warto rozróżnić 4 główne grupy czasowników:

1 : Najważniejsze 3 czasowniki:

sein --> war, **wäre**; haben --> hatte - **hätte**; werden --> wurde - **würde**

2.: wissen --> wusste - **wüsste**

Wüsste łączy się najczęściej z gern(e)

Ich wüsste gern - wiedziałbym chętnie, ciekaw jestem

3: Czasowniki modalne:

können --> konnte - **könnte**
 müssen --> musste - **müsste**
 mögen --> mochte - **möchte**
 dürfen --> durfte - **dürfte**
 sollen --> sollte - **sollte**
 wollen --> wollte - **wollte**

Dla sollen - **sollte** i wollen - **wollte**, formy czasu przeszłego **Präteritum/Imperfekt** są identyczne z ich formami **Konjunktiv II**.

W przypadku użycia "**sollte**" raczej mamy do czynienia z Konjunktiv II niż z czasem przeszłym Präteritum.

Jeśli faktycznie powiiniśmy cos zrobić np. wczoraj to po prostu dodajemy dodatkowe "**gestern**" czy "**vor einer Woche**" itp. i tym sposobem uściślamy.

Co innego z "**wollte**" - Niemiec słysząc "wollte" odbierze to jako czas przeszły a nie Konjunktiv.

Jak wyrazić "wollen" w Konjunktiv II:? Tak:

"**Ich würde mir gern das Buch kaufen wollen**".

Dużo częściej spotykana jest konstrukcja:

Ich möchte mir gern das Buch kaufen.

4. Reszta czasowników

Tu można rozróżnić 2 podgrupy:

- Czasowniki, które faktycznie bywają używane w typowej formie Konjunktiv II, np. käme, gäbe, fände, sähe, täte, bekäme
- Czasowniki, które tworzą tryb przypuszczający za pomocą dodatkowego "würden" - cała reszta niemieckich czasowników.

Należy rozróżnić też tryb przypuszczający, czyli "gdybanie". Formy Konjunktiv II znikają z języka niemieckiego i lepiej używać formy opisowej z "würden".

"gern" czy "gerne"?

Wszystko jedno - używane są obie te formy.

Übungen - ćwiczenia

Ćw. 1

Hast du den Text gut verstanden?	Das ist richtig!	Das ist falsch!
Ewa und Bartek wissen schon, was sie kaufen wollen.		X
Ewa möchte etwas für ihren Freund kaufen.		X
Ein Dirndl ist ziemlich teuer.	X	
Ewas Schwester hat eine Tochter.	X	
Was möchte einen großen Hut kaufen	X	
Bartek möchte einen teuren Pulli kaufen.		X

Die Leute in München trinken nicht viel Bier.		X
Bartek und Ewa gehen am Nachmittag ins Kino.		X
Bartek kauft sich eine Lederhose.		X
Ewa und Bartek haben noch viel Kraft.		X

Ćw. 2 Wstaw odpowiednie czasowniki, we właściwych formach, aby utworzyć zdania podane po polsku.

Wstaw odpowiednie czasowniki we właściwych formach, aby utworzyć zdania podane po polsku:

1. Ich **würde** gern(e) **bleiben**, aber ich habe leider keine Zeit. [bleiben] *Chciałbym zostać, ale niestety nie mam czasu.*
2. Du **würdest** gern(e) nach Spanien **fliegen**, nicht wahr? [fliegen] *Chętnie poleciałbyś do Hiszpanii, prawda?*
3. Marek **würde** gern(e) in München **wohnen**. [wohnen] *Marek chętnie mieszkałby w Monachium.*
4. Maja **würde** am Montag **arbeiten**, aber sie ist krank. [arbeiten] *Maja pracowałaby w poniedziałek, ale jest chora.*
5. Wir **würden** gern(e) etwas **trinken**. [trinken] *Chętnie czegoś byśmy się napili.*
6. Ihr **würdet** mir ein Geschenk **mitbringen**, nicht wahr? [mitbringen] *Przywieźlibyście mi prezent, prawda?*
7. Sie **wurden** bestimmt **heiraten**. [heiraten] *Oni z pewnością by się pobrali.*
8. Ich **würde** gern Deutsch **lernen**. [lernen] *Chętnie nauczyłbym się niemieckiego.*
9. Wann **würdest** du zu uns **kommen**? [kommen] *Kiedy byś do nas przyjechał?*
10. Warum **würde** er nichts **wissen**? [wissen] *Dlaczego on by nic nie wiedział?*

6. Achtung! Vorsicht! Geschlossen!

Achtung! Vorsicht! Geschlossen! *Uwaga! Ostrożnie! Zamknięte!*

Wir haben in München viele Schilder gesehen. *Widzieliśmy wiele szyldów w Monachium.*

Ich glaube das gibt in Deutschland mehr Schilder als in Polen. *Myślę, że daje więcej znaków informacyjnych w Niemczech niż w Polsce.*

Alle sollen hier gut informiert sein. *Wszystko powinno być dobrze poinformowane tutaj.*

Manche Schilder informieren über etwas, manche verbieten etwas. *Niektóre znaki informują o czymś, niektóre coś zabraniają.*

Manchmal kann man Bilder auf Schildern sehen, aber nicht immer. *Czasami można zobaczyć obrazy na znakach, ale nie zawsze.*

Deshalb ist sehr ratsam, wichtige Wörter zu verstehen. *W związku z tym jest bardzo wskazane, aby zrozumieć ważne słowa.*

Welche Schilder haben wir zum Beispiel gesehen? *Jakie znaki widzieliśmy, na przykład?*

Ab vielen Türen sehen wir "Eingang". *Na wielu drzwiach widzimy "Wejście".*

Hier können wir hineingehen. *Tutaj możemy wejść.*

Beim "Ausgang" kann man hinausgehen. *Gdy "Wyjście" można wyjść.*

Oft sieht man auch "ziehen" oder "drücken", je nachdem, ob man die Tür ziehen oder drücken soll.

Często można zobaczyć także "ciągnąć" lub "pchać" w zależności od tego, czy należy pociągnąć lub pchnąć drzwi.

An einem Tor sieht Ewa ein blaues Schild "Notausgang". *Na jednej bramie, Ewa widzi*

niebieski znak "wyjście awaryjne".

Ewa spricht gut Englisch. *Ewa mówi dobrze po angielsku.*

Sie fragt mich: "NOT - Ausgang - darf man hier nicht ausgehen?" *Pyta się mnie: "NIE - wyjście" - nie można wychodzić tutaj?"*

Doch", antworte ich, das ist nicht auf Englisch, sondern auf Deutsch. *"Ale", odpowiadam, że nie jest w języku angielskim, ale w języku niemieckim.*

Man soll diese Tür benutzen wenn eine Gefahr oder eine Not besteht. *Z tych drzwi należy korzystać, jeśli istnieje niebezpieczeństwo lub nadzwyczajna sytuacja*

Ewa versteht also jetzt auch das Wort "Notbremse". *Ewa rozumie teraz też słowo "Hamulec bezpieczeństwa"*

Das ist eine Bremse für den Notfall. *To jest hamulec awaryjny (w nagłych przypadkach).*

Unter der Bremse lesen wir "Missbrauch strafba": *Pod hamulcem czytamy "nieuzasadnione użycie karalne:"*

Und was muss man - außer Notausgang - freihalten? *Na co musi się - poza wyjściem awaryjnym - zwracać uwagę tu (nie zastawiać) ?*

Natürlich die Ausfahrt oder die Einfahrt. *Oczywiście, wjazd lub wyjazd.*

Ausfahrt bedeutet, dass Autos ausfahren. *Zjazd / wyjazd oznacza, że samochody wyjeżdżają.*

Und "Zufahrt" bedeutet wiederum, dass Autos hier hineinfahren können müssen. *A "dojazd" z kolei oznacza, że samochody muszą tędy wjechać.*

Zum Beispiel die Feuerwehr, d.h. wenn es brennt. *Na przykład, straż pożarna, kiedy jest pożar.*

Es gibt natürlich auch interessante Verkehrsschilder, d.h. Schilder für Autos und Radfahrer.

Istnieją również ciekawe znaki drogowe, np. znaki dla samochodów i rowerzystów.

Sie warnen vor etwas, gestatten etwas, befehlen etwas oder informieren über etwas.

Ostrzegają przed czymś, pozwalają na coś lub informują o czymś.

Was soll man bei "frisch gestrichen" machen? *Co robić gdy "świeżo malowane"?*

Wir sollen aufpassen, weil die frische Farbe noch nicht trocken ist. *Trzeba uważać, bo świeża farba nie jest jeszcze sucha.*

Wir müssen wir auch vorsichtig sein. *My musimy być także ostrożni .*

Wenn wir die Stufe übersehen, können wir vielleicht oder uns den Knochel verstauchen. *Jeśli stopień przeoczmy, możemy skrzywić kostkę.*

Wir haben auch " Warnung vor dem Hunde". *Widzieliśmy również "Uwaga na psy".*

Das ist leicht. *To jest proste.*

Was kann schon mit einem Hund sein? *Co może być z psem?*

Ein böser Hund kann bellen und beißen. *Zły pies może szczekać i gryźć.*

Hier lesen wir etwas über Fahrräder. *Tu czytamy o rowerach.*

Das betrifft uns nicht, weil wir in München keine Fahrräder haben. *To nas nie dotyczy, ponieważ w Monachium nie mamy rowerów.*

Die wichtigsten Schilder sind wohl diese, die etwas verbieten. *Ważne szyldy są również te które coś zakazują.*

Hier soll man z.B. nicht stehen bleiben. *Tu np. nie zatrzymywac się / nie stać w tym miejscu*

Und diese Baustelle darf man nicht betreten, d.h. man darf nicht hineingehen. *A na ten palc budowy nie można wstępować nie można wchodzić.*

Kinder dürfen natürlich auch nicht hingehen und ihre Eltern müssen auf sie aufpassen. *Dzieci oczywiście nie mogą wchodzić ich rodzice muszą się nimi zająć.*

Wir beide rauchen nicht.. *Obydwoje nie palimy.*

Unser Lieblingschild ist also "Rauchen verboten" - hier darf niemand rauchen, *Nasza ulubiona tabliczka to "zakaz palenia" - tutaj nikt nie może palić,*

Gefallen hat uns auch ein Schild auf der Toilette. *Podobała nam się również wywieszka*

toalety.

Dort stand einfach "herzlichen Dank" über einem buntem Sparschwein. *Tam jest po prostu "Serdeczne dzięki" na kolorowej skarbonce.*

Wörterbuch

Niemiecki

Schild (das)
Verkehrsschild (das)
Eingang (der)
Ausgang (der)
je nachdem, ob
Notausgang (der)
Not (die)
Notfall (der)
ziehen
drücken
Gefahr (der)
Brems (die)
Notbremse (die)
Missbrauch (die)
strafbar
freihalten
Einfahrt (die)
Ausfahrt(die)
Zufahrt (die)
wiederum
Feuerwehr (die)
frisch gestrichen
Stufe (die)
übersehen
stürzen
sich den Knöchel verstauchen
Warnung (die)
böser Hund (der)
bell(en)
betreffen
verbieten
Baustelle (die)
Sparschwein (das)

Słownik

Polski

szyld, tabliczka, wywieszka, znak informacyjny
znak drogowy
wejście
wyjście
w zależności od tego, czy
wyjście awaryjne
konieczność, potrzeba, tarapaty, opresja, bieda, cierpienie
nagły przypadek
ciągnąć, pociągnąć
pchać, pchnąć, naciskać
niebezpieczeństwo, ryzyko
hamulec, hamulce
hamulec bezpieczeństwa
nieuzasadnione użycie, nadużycie
karalny
ustępować, nie zastawiać, zostawić wolnym
wjazd
wyjazd
droga dojazdowa, dostęp
natomiast, z kolei, ponownie
straż pożarna
świeżo malowane
stopień, schodek, etap
przeoczyć, nie zauważyć
upaść, spaść, runąć
skręcić nogę w kostce
ostrzeżenie
zły pies
szczekać
dotyczyć
zabraniać, zakazywać
budowa, plac budowy
skarbonka świnka

Wörterbuch

Niemiecki

Ausfahrt(die)
Ausgang (der)
Baustelle (die)
bell(en)
betreffen
böser Hund (der)

Słownik

Polski

wyjazd
wyjście
budowa, plac budowy
szczekać
dotyczyć
zły pies

Bremse (die)	hamulec, hamulce
drücken	pchać, pchnąć, naciskać
Einfahrt (die)	wjazd
Eingang (der)	wejście
Feuerwehr (die)	straż pożarna
freihalten	ustępować, nie zastawiać, zostawić wolnym
frisch gestrichen	świeżo malowane
Gefahr (der)	niebezpieczeństwo, ryzyko
je nachdem, ob	w zależności od tego, czy
Missbrauch (die)	nieuzasadnione użycie, nadużycie
Not (die)	konieczność, potrzeba, tarapaty, opresja, bieda, cierpienie
Notausgang (der)	wyjscie awaryjne
Notbremse (die)	hamulec bezpieczeństwa
Notfall (der)	nagły przypadek
Schild (das)	szyld, tabliczka, wywieszka, znak informacyjny
sich den Knöchel verstauchen	skręcić nogę w kostce
Sparschwein (das)	skarbonka świnka
strafbar	karalny
stürzen	upaść, spaść, runąć
Stufe (die)	stopień, schodek, etap
übersehen	przeoczyć, nie zauważyć
verbieten	zabraniać, zakazywać
Verkehrsschild (das)	znak drogowy
Warnung (die)	ostrzeżenie
wiederum	natomiast, z kolei, ponownie
ziehen	ciągnąć, pociągnąć
Zufahrt (die)	droga dojazdowa, dostęp

Słownik

Polski

budowa, plac budowy
 ciągnąć, pociągnąć
 dotyczyć
 droga dojazdowa, dostęp
 hamulec bezpieczeństwa
 hamulec, hamulce
 karalny
 konieczność, potrzeba, tarapaty, opresja, bieda, cierpienie
 nagły przypadek
 natomiast, z kolei, ponownie
 niebezpieczeństwo, ryzyko
 nieuzasadnione użycie, nadużycie
 ostrzeżenie
 pchać, pchnąć, naciskać
 przeoczyć, nie zauważyć
 skarbonka świnka
 skręcić nogę w kostce
 stopień, schodek, etap

Worterbuch

Niemiecki

Baustelle (die)
 ziehen
 betreffen
 Zufahrt (die)
 Notbremse (die)
 Bremse (die)
 strafbar
 Not (die)
 Notfall (der)
 wiederum
 Gefahr (der)
 Missbrauch (die)
 Warnung (die)
 drücken
 übersehen
 Sparschwein (das)
 sich den Knöchel verstauchen
 Stufe (die)

straż pożarna	Feuerwehr (die)
szczekać	bellen
szyld, tabliczka, wywieszka, znak informacyjny	Schild (das)
świeżo malowane	frisch gestrichen
upaść, spaść, runąć	stürzen
ustępować, nie zastawiać, zostawić wolnym	freihalten
w zależności od tego, czy	je nachdem, ob
wejście	Eingang (der)
wjazd	Einfahrt (die)
wyjazd	Ausfahrt(die)
wyjście	Ausgang (der)
wyjście awaryjne	Notausgang (der)
zabraniać, zakazywać	verbieten
zły pies	böser Hund (der)
znak drogowy	Verkehrsschild (das)

Gramatyka

Czasowniki modalne

W języku niemieckim występuje 6 czasowników modalnych.

- *können* (móc, umieć, potrafić)
- *müssen* (musieć)
- *dürfen* (mieć pozwolenie, uprawnienie)
- *wollen* (chcieć)
- *sollen* (mieć powinność, obowiązek)
- *mögen* (lubić, najczęściej występuje w Konjunk

Określają sposób realizacji wyrażanych przez nie czynności.

Wszystkie czasowniki modalne odmieniają się nieregularnie przez osoby:

	können	müssen	dürfen	wollen	sollen	mögen
ich	kann	muss	darf	will	soll	mag
du	kannst	musst	darfst	willst	sollst	magst
er, sie, es	kann	muss	darf	will	soll	mag
wir	können	müssen	dürfen	wollen	sollen	mögen
ihr	könnt	müsst	dürft	wollt	sollt	mögt
sie, Sie	können	müssen	dürfen	wollen	sollen	mögen

Czasowniki te występują zazwyczaj z bezokolicznikiem na końcu zdania.

Praktycznie wszystkie zdania, w których występuje czasownik modalny, zawierają także drugi czasownik, który stoi w bezokoliczniku.

Porównania

- Ich gehe in den Laden hinein. *Idę do sklepu.*
Ich muss in den Laden hineingehen. *Muszę iść do sklepu.*
Ich übersehe die Stufe nicht. *Nie zauważam schodka.*
Ich darf die Stufe nicht übersehen. *Nie mogę przegapić schodka.*
Ich sehe hier viele Verkehrsschilder. *Widzę wiele znaków drogowych.*
Ich kann hier viele Verkehrsschilder sehen. *Tutaj można zobaczyć wiele znaków drogowych.*

Inne przykłady

- Ich muss mich beeilen. *Muszę się pośpieszyć,*
Du darfst nicht allein ins Kino gehen. *Nie możesz iść do kina sam.*
Wir sollen den Text für Montag lesen. *Powinniśmy czytać tekst na poniedziałek.*
Er kann mir nicht helfen. *On nie może mi pomóc.*
Ich mag keine Milch. *Nie lubię mleka.*
Ihr wollt eine neue Wohnung kaufen. *Oni chcą kupić nowe mieszkanie.*

Wyjątkowo rzadko zdarzają się zdania zawierające 2 czasowniki modalne, np. Und "Zufahrt" wiederum bedeutet, dass Autos hier hineinfahren können müssen. A "Zufahrt - droga dojazdowa" z kolei oznacza, że samochody tu muszą móc dojeżdżać / wjeżdżać.

Jeżeli chcemy użyć czasownika modalnego w czasie przyszłym, to na ogół używamy czasu

Präteritum/Imperfekt

czyli czasu przeszłego prostego.

	können	müssen	dürfen	wollen	sollen	mögen
ich	konnte	musste	durfte	wollte	sollte	mochte
du	konntest	musstest	durftest	wolltest	solltest	mochtet
er, sie, es	konnte	musste	durfte	wollte	sollte	mochte
wir	konnten	mussten	durften	wollten	sollten	mochten
ihr	konntet	musstet	durftet	wolltet	solltet	mochtet
sie, Sie	konnten	mussten	durften	wollten	sollten	mochten

Übungen - ćwiczenia

Ćwiczenie 1

Przyporządkuj numery znaków drogowych do ich wyjaśnień po niemiecku.

- 1 F. Man muss hier rechts abbiegen. *Trzeba skręcić w prawo tutaj.*
- 2 K. Man darf hier nicht fahren. *Nie można tu jechać.*
- 3 H. Man muss hier Vorfahrt gewähren. *Trzeba ustąpić tutaj.*
- 4 I. Man darf hier nur mit dem Fahrrad fahren. *Można tu jeździć tylko na rowerze.*
- 5 B. Man muss hier halten. STOP. *Trzeba się tu zatrzymać.*
- 6 C. Man soll hier auf Fußgänger aufpassen. *Trzeba uważać tutaj na pieszych.*
- 7 D. Man darf hier die Straße überqueren. *Można tu przejść przez ulicę.*
- 8 J. Man soll hier aufpassen, weil eine Kurve nach rechts kommt. *Trzeba tu być*

ostrożnym, ponieważ jest zakręt prawo.

9. L Hier dürfen nur Fußgänger gehen. *Tutaj mogą wchodzić wyłącznie piesi.*

10. A Hier befindet sich eine Haltestelle. *Tutaj znajduje się przystanek.*

11. G Man darf hier nur in eine Richtung fahren. *Można jechać tylko w jednym kierunku, tutaj.*

12. E Man soll hier aufpassen, weil hier eine Baustelle ist. *Trzeba tu uważać, bo tu jest plac budowy.*

Ćwiczenie 2

Zmień czas. Zdania podane w czasie teraźniejszym zamień na czas przeszły (Präteritum/Imperfekt)

1. Wir wollen nach Deutschland fahren. *Chcemy jechać do Niemiec.*

Wir wollten nach Deutschland fahren. *Chcieliśmy jechać do Niemiec.*

2. Ihr dürft hier nicht über die Straße gehen. *Nie można przechodzić przez ulicę tutaj.*

Ihr durftet hier nicht über die Straße gehen. *Nie mieliście pozwolenia przechodzenia tu przez ulicę.*

3. Ich kann dir das erklären. *Mogę ci to wyjaśnić.*

Ich konnte dir das erklären. *Mogłem ci to wyjaśnić.*

4. Wir sollen dort vorsichtig sein. *Powinniśmy być tam ostrożni.*

Wir sollten dort vorsichtig sein. *Powinniśmy byli uważać.*

5. Ewa will die Stufe nicht übersehen. *Ewa nie chce przeoczyć stopnia (schodka)*

Ewa wollte die Stufe nicht übersehen. *Ewa nie chciała przeoczyć stopnia (schodka)*

6. Willst du mit mir verreisen? *Chcesz podróżować ze mną?*

Wolltest du mit mir verreisen? *Chciałeś/aś podróżować ze mną?*

7. Darf man diese Tür benutzen? *Możemy skorzystać z tych drzwi?*

Durfte man diese Tür benutzen? *Można było skorzystać z tych drzwi?*

8. Ich muss das unbedingt lesen. *Muszę koniecznie to przeczytać.*

Ich musste das unbedingt lesen. *Musiałem koniecznie to przeczytać*

9. Soll man die Tür ziehen oder drücken? *Należy pociągnąć czy popchnąć drzwi?*

Sollte man die Tür ziehen oder drücken? *Należało ciągnąć czy pchnąć drzwi?*

10. Ewa kann das wirklich gut verstehen. *Ewa może naprawdę dobrze zrozumieć.*

Ewa konnte das wirklich gut verstehen. *Ewa potrafiła to naprawdę dobrze rozumieć.*

7. Eine Woche in München

Eine Woche in München. *Tydzień w Monachium.*

Wir waren eine ganze Woche in München. *Byliśmy cały tydzień w Monachium.*

und wir haben viele Sehenswürdigkeiten gesehen. *i widzieliśmy dużo zabytków.*

Natürlich wollten wir noch mehr besichtigen, aber wir haben nicht genug Zeit.

Oczywiście chcieliśmy zobaczyć więcej, ale nie mieliśmy wystarczająco dużo czasu.

Welche Sehenswürdigkeiten hat München? *Jakie zabytki ma Monachium?*

Die wichtigste davon ist wohl das Rathaus, außerdem ist es genau in mitten im Zentrum, also sehen es sowieso alle Touristen.

Najważniejszym z nich jest prawdopodobnie ratusz, ponadto jest w samym centrum, więc mogą go zobaczyć wszyscy turyści.

Ganz oben auf dem Rathausurm sehen wir das Münchner Kindl, die Wappenfigur Münchens.

Na szczycie wieży ratuszowej widzimy Münchner Kindl, herb Monachium.

Auf dem Platz vor dem Rathaus steht die Mariensäule, deshalb heißt der Platz Marienplatz.

Na placu przed ratuszem stoi Kolumna Maryjna, dlatego plac nazywa się Marienplatz.

Zu den bekannten Orten in München gehört auch der Viktualienmarkt.

Do dobrze znanych miejsc w Monachium należy Viktualienmarkt.

Er ist in der Nähe von Marienplatz. *On jest w pobliżu Marienplatz.*

Wir wollten nichts kaufen, trotzdem wollten wir ihn mal sehen. *Nie chcieliśmy nic kupować, ale chcieliśmy go zobaczyć.*

Man kann dort alles Mögliche zu essen kaufen, auch viele ganz exotische Früchte und Produkte,

Można tam kupić wszelkiego rodzaju rzeczy do jedzenia, także wiele bardzo egzotycznych owoców i produktów,

Zwischen dem Marienplatz und dem Hauptbahnhof befindet sich der Karlplatz.

Pomiędzy Marienplatz i dworcem głównym znajdują się Karlplatz.

Es wird auch Stachus genannt, denn es gab hier früher ein bekanntes Restaurant mit dem gleichen Namen.

Jest również nazywany Stachus, bo była tu wcześniej znana restauracja o tej samej nazwie.

Ich interessiere mich für Autos, deshalb haben wir das BMW-Museum gesehen.

Jestem zainteresowany samochodami, więc zwiedziliśmy muzeum BMW.

Ewa ist sehr sportlich, darum sind wir zum Olympiagelände gefahren.

Ewa jest bardzo wysportowana, więc udaliśmy się na tereny olimpijskie.

Auf dem Olympiagelände steht auch der Fernsehturm. *W Parku Olimpijskim stoi również wieża telewizyjna.*

Wir haben gehört, dass auch der Englische Garten zu den bekanntesten Sehenswürdigkeiten Münchens gehört,

Słyszeliśmy, że angielski ogród należy do najbardziej znanych zabytków Münchens

außerdem wollen wir und den berühmten Chinesischen Turm ansehen. *poza tym chcemy zobaczyć słynną chińską wieżę.*

Dort ist ein großer Biergarten, aber wir haben kein Bier getrunken, *Tam jest duży ogródek piwny, ale nie piliśmy nie piwa*

sondern wir haben uns beeilt, damit wir heute auch alles andere schaffen. *lecz śpieszyliśmy się, w ten sposób wszystko tworzymy.*

Wir sind durch den Englischen Garten spazieren gegangen *Poszliśmy na spacer do Ogrodu Angielskiego*

danach sind wir zum Nymphenburger Schloss gefahren. *następnie udaliśmy się do zamku Nymphenburg.*

Ewa gefallen alte Schlösser, also wollten wir es auch sehen. *Ewa lubi stare zamki, więc chcieliśmy je także widzieć.*

Das Schloss ist von einem wunderschönen Park umgeben. *Zamek otoczony jest pięknym parkiem.*

Danach gingen wir weiter. *Potem poszliśmy dalej.*

Unterwegs haben wir das Nationaltheater gesehen. *Po drodze widzieliśmy Teatr Narodowy.*

Es hat die drittgrößte Opernbühne der Welt. *Ma trzecią co do wielkości scenę operową na świecie.*

Wenn du mal nach München kommst, musst du natürlich auch schonen Kirchen besichtigen.

Jeśli przyjeżdża do Monachium ponownie, trzeba też zachować pobytu kościoły.

Wenn du mal nach München kommst, musst du natürlich auch schönen Kirchen besichtigen.

Jeśli przyjedziesz do Monachium ponownie, musisz oczywiście również odwiedzić piękne kościoły.

Die bekannteste Kirche ist die Frauenkirche mit ihren zwei Türmen.

Najslawniejszym kościołem jest Kościół Matki Bożej z dwoma wieżami.

Sehr schön ist auch die gelbe Theatinerkirche aber wir können euch sagen, dass uns am

meisten die Michaelskirche mit dem schonen Engel gefallen hat.

Bardzo piękny jest także żółty Kościół Teatynów ale możemy powiedzieć, że najbardziej podobał nam się kościół św. Michała z pięknym aniołem.

Gleich neben der Theatinerkirche ist die Feldherrnhalle und die Residenz.

Tuż obok Theatinerkirche jest Feldherrnhalle i rezydencja.

Die Münchner Residenz war von 1508 bis 1918 Wohn- und Regierungssitz der bayerischen Herzöge, Kurfürsten und Könige.

Rezydencja monachijska była mieszkaniem i siedzibą rządu, książąt elektorów bawarskich i królów od 1508 do 1918.

Und was ist das? *A co to jest?*

Das ist der Wittelsbacher Platz und in diesem Schloss hat die Siemens AG ihren Hauptsitz.

To jest Plac Wittelsbach i w tym zamku Siemens AG ma swoją siedzibę.

Die Wittelsbacher sind eine sehr berühmte Familie und sie waren seit vielen Jahrhunderten Fürsten und Könige, nicht nur Bayern.

Wittelsbach jest bardzo znaną rodziną, której przedstawiciele byli przez wiele stuleci książętami i królami, nie tylko w Bawarii.

Das Schloss Neuschwanstein ist 126 km von München entfernt, trotzdem sind wir für ein paar Stunden hingefahren.

Zamek Neuschwanstein znajduje się 126 km od Monachium, ale udaliśmy się tam na kilka godzin.

Es hat sich gelohnt, weil das das schönste Schloss ist, das wir je gesehen hatten.

Było warto, bo to jest najpiękniejszy zamek, jaki widzieliśmy.

Heute Abend fahren wir schon nach Hause. *Dziś wieczorem jedziemy już do domu.*

Davor wollen wir uns von unseren Freunden und von euch verabschieden.

Wcześniej, chcemy pożegnać się z naszymi przyjaciółmi.

Wer weiß, vielleicht begegnen wir uns irgendwann mal in München?

Kto wie, może spotkamy się kiedyś w Monachium?

Worterbuch

Niemiecki

besichtigen

Wappen (das)

Säule (das)

Tor (das)

Gelände (das)

Turm (der)

Fernsehturm (der)

berühmt

schaffen

umgeben sein

entfernt sein

drittgrößte

Bühne (die)

Oper (die)

Opernbühne (die)

bekannt

Engel (der)

Regierung (die)

Słownik

Polski

zwiedzać, oglądać

herb

kolumna

brama

teren, obszar

wieża

wieża telewizyjna

słynny, sławny

tworzyć, dać radę coś zrobić, zdążyć

być otoczonym

być oddalonym

trzecia co do wielkości

scena, estrada

opera

scena operowa

znany

anioł

rząd

Regierungssitz (der)	siedziba rządu
Herzog (der)	książę
Fürst (der)	książę
Kurfürst (der)	książę elektor
AG = Aktiengesellschaft (die)	spółka akcyjna (SA)
Hauptsitz (der)	główna siedziba, centrala
Jahrhundert (das)	wiek, stulecie
sich von jemandem verabschieden	pożegnać się z kimś
jemandem begegnen	spotkać kogoś
sich begegnen	spotkać się

Wörterbuch

Niemiecki (sortowane)

besichtigen
AG = Aktiengesellschaft (die)
bekannt
berühmt
Bühne (die)
drittgrößte
Engel (der)
entfernt sein
Fernsehturm (der)
Fürst (der)
Gelände (das)
Hauptsitz (der)
Herzog (der)
Jahrhundert (das)
jemandem begegnen
Kurfürst (der)
Oper (die)
Opernbühne (die)
Regierung (die)
Regierungssitz (der)
Säule (das)
schaffen
sich begegnen
sich von jemandem verabschieden
Tor (das)
Turm (der)
umgeben sein
Wappen (das)

Słownik

Polski (sortowane)

anioł
brama
być oddalonym
być otoczonym

Słownik

Polski

zwiedzać, oglądać
spółka akcyjna (SA)
znany
słynny, sławny
scena, estrada
trzecia co do wielkości
anioł
być oddalonym
wieża telewizyjna
książę
teren, obszar
główna siedziba, centrala
książę
wiek, stulecie
spotkać kogoś
książę elektor
opera
scena operowa
rząd
siedziba rządu
kolumna
tworzyć, dać radę coś zrobić, zdążyć
spotkać się
pożegnać się z kimś
brama
wieża
być otoczonym
herb

Wörterbuch

Niemiecki

Engel (der)
Tor (das)
entfernt sein
umgeben sein

główna siedziba, centrala	Hauptsitz (der)
herb	Wappen (das)
kolumna	Säule (das)
książę elektor	Kurfürst (der)
książę	Fürst (der)
książę	Herzog (der)
opera	Oper (die)
pożegnać się z kimś	sich von jemandem verabschieden
rząd	Regierung (die)
scena operowa	Opernbühne (die)
scena, estrada	Bühne (die)
siedziba rządu	Regierungssitz (der)
słynny, sławny	berühmt
spotkać kogoś	jemandem begegnen
spotkać się	sich begegnen
spółka akcyjna (SA)	AG = Aktiengesellschaft (die)
teren, obszar	Gelände (das)
trzecia co do wielkości	drittgrößte
tworzyć, dać radę soś zrobić, zdążyć	schaffen
wiek, stulecie	Jahrhundert (das)
wieża	Turm (der)
wieża telewizyjna	Fernsehturm (der)
znany	bekannt
zwiedzać, oglądać	besichtigen

Gramatyka

Spójniki

W języku niemieckim mamy 3 główne typy spójników

1. Typ 1 - najłatwiejszy - **szuk prosty zdania**

Spójniki "neutralne", czyli NIC nie zmieniające.

Do tej grupy należą spójniki: **und** (i), **aber** (ale), **oder** (albo), **sondern** (lecz) oraz **denn** (ponieważ).

Zaraz po tych spójnikach znajduje się podmiot, po nim orzeczenie i reszta zdania.

Przykłady:

Tomek arbeitet in Berlin, **aber** er wohnt dort nicht.

Tomek pracuje w Berlinie, ale tam nie mieszka.

Ich helfe dir, **denn** ich liebe dich. *Pomogę ci, bo cię kocham.*

Er wohnt in Berlin **und** sie wohnt auch dort. *On mieszka w Berlinie i ona tam mieszka.*

Er wohnt in Berlin **und** sie wohnt in Hamburg. *On mieszka w Berlinie, a ona mieszka w Hamburgu.*

Ich wohne nicht in München, **sondern** ich wohne in Augsburg. *Nie mieszkam w Monachium, ale mieszkam w Augsburgu.*

Wir gehen morgen ins Kino **oder** wir gehen ins Theater. *Jutro idziemy do kina albo idziemy*

do teatru.

aber - ale, lecz

und - i, a

sondern - ale, lecz

oder - lub, albo, bądź, czy

denn - ponieważ, bo, albowiem, więc

Niemiecki spójnik "**und**" zastępuje 2 polskie spójniki:

i - łączący coś

a - przeciwstawiający coś czemuś

Różnica między spójnikiem **aber** i **sondern**:

Oba tłumaczone są często na język polski jako ale/lecz, jednak **sondern** używamy wtedy, gdy w pierwszej części zdania dajemy zaprzeczenie np.

Ich singe nicht, aber ich tanze. Nie śpiewam, ale tańczę.

*Ich habe nicht Ball gespielt, **sondern** 2 Stunden ferngesehen.*

Nie grałem w piłkę, ale oglądałem telewizję przez 2 godziny.

Generalnie wszystkie powyższe przykładowe zdania można by zapisać osobno:

Tomek arbeitet in Berlin. Er wohnt dort nicht.

Ich helfe dir. Ich liebe dich

Er wohnt in Berlin. Sie wohnt auch dort.

Er wohnt in Berlin. Sie wohnt in Hamburg

Ich wohne nicht in München. Ich wohne in Augsburg.

Wir gehen morgen ins Kino. Wir gehen ins Theater.

Te spójniki nazywa się często "**ADUSO**" od pierwszych liter: **aber, denn, und, sondern, oder.**

Typ 2 - trudniejszy - szyk przestawny zdania

Spójniki wymagające w następujących po nich zdaniach (podrzędnych) szuku przestawnego

-

najpierw orzeczenie, a potem podmiot.

Do tej grupy należą m.in. spójniki:

dann (potem, następnie), **deshalb** (dlatego), **sonst** (w przeciwnym razie) oraz **trotzdem** (mimo to).

Zaraz po spójniku stawiamy orzeczenie, po nim podmiot a następnie resztę zdania.

Przykłady:

Tomek hat ein Büro in Berlin, **außerdem** hat er dort eine Wohnung.

Tomek ma biuro w Berlinie, ma on tam również mieszkanie.

Wir stehen früh auf, **dann** duschen wir. *Wstajemy wcześnie, potem bierzemy prysznic.*

Ich will gesund bleiben, **deshalb** esse ich viel Gemüse. *Chcę zachować zdrowie, dlatego jem dużo warzyw.*

Sie isst keine Schokolade, **trotzdem** ist sie zu dick. *Ona nie jada czekolady, choć jest za gruba.*

Wir haben Hunger, **also** kochen wir jetzt etwas. *Jesteśmy głodni, więc teraz coś ugotujemy.*

Do najważniejszych tego typu spójników należą:
außerdem - poza tym, również, ponadto
danach - po tym, następnie, później
davor - przed tym
dann - potem
darum - dlatego
deshalb - dlatego, z tego powodu
sonst - w przeciwnym razie, inaczej, poza tym, jeszcze
trotzdem - mimo to, chociaż, niemniej jednak, a jednak
also - a więc, więc

3. Typ 3 - szyk zdania pobocznego

Spójniki powodujące w następujących po nich zdaniach wręcz rewolucję, bo czasownik w zdaniu podrzędnym

jest przenoszony na sam jego koniec.

Do tej grupy należą: **dass** (że), **ob** (czy), **weil** (ponieważ) oraz **wenn** (jeśli, kiedy).

Spójniki te powodują, iż orzeczenie przenosi się na koniec zdania. Natomiast podmiot znajduje się zaraz po spójniku.

Przykłady:

Tomek wohnt in Berlin, **weil** er dort eine gute arbeit hat. *Tomek mieszka w Berlinie, bo ma tam dobrą pracę.*

Du kannst mich immer anrufen, **wenn** du Probleme hast. *Zawsze można zadzwonić do mnie, jeśli masz problemy.*

Tomek wohnt in Berlin, **weil** er dort eine gute Arbeit gefunden hat. *Tomek mieszka w Berlinie, bo ma tam znalazł dobrą pracę.*

Tomek wohnt in Berlin, **weil** er dort in einer Woche eine gute Arbeit haben wird. *Tomek mieszka w Berlinie, bo za tydzień będzie miał tam dobrą pracę.*

Tomek wohnt in Berlin, **weil** er dort billig wohnen kann, *Tomek mieszka w Berlinie, bo może tam tanio mieszkać.*

weil - ponieważ, bo, bowiem, gdyż

wenn - jeśli, jeżeli, gdy, kiedy, skoro

dass - że, iż, by

ob - czy

Zestawienie najczęściej występujących tego typu sytuacji - wyścigów o ostatnie miejsce w zdaniu podrzędnym.

Forma gramatyczna	Zdanie "normalne"	Zdanie podrzędne (to samo)	Komentarz
Perfekt	Ich habe gearbeitet.	... dass ich gearbeitet habe	"haben" jes
Futur I	Ich werde kommen	...dass ich kommen werde	"werden" je
Czasownik modalny	Ich kann schwimmen	... dass ich schwimmen kann	Cz. modaln czasowniki
Zwroty złożone z 2 czasowników	Ich gehe einkaufen	...dass ich einkaufen gehe	W zwrotach silniejszy je zdaniu jest

Zwroty złożone z 2 czasowników PLUS czasownik modalny	Ich kann spazieren gehen	... dass ich spazieren <u>gehen kann</u>	Czasownik pozostałe c Te 2 pozost kolejność.
---	--------------------------	--	--

Do najważniejszych tego typu spójników należą:

weil - bo, ponieważ

bis - aż

dass - że

ob - czy

wenn - jeśli, jeżeli

falls - w przypadku jeśli

obwohl - chociaż

Zdanie podrzędne, czyli takie, które stoi zwykle po spójniku, może także stać na początku całości

Ma to miejsce zwłaszcza wtedy, kiedy używamy spójników **wenn** lub **falls**.

Wenn du Probleme hast, kannst du mich immer anrufen. *Jeśli masz problem, zawsze możesz zadzwonić do mnie.*

Übungen - ćwiczenia

Ćwiczenie 1

Wybierz pasujący spójnik z opcji podanych w nawiasie:

1. Ewa möchte das Museum sehen .... sie will auch in den Englischen Garten fahren (sondern, und, denn)

Ewa möchte das Museum sehen **und** sie will auch in den Englischen Garten fahren

2. Wir wollen alles besichtigen ... wir nicht so viel Zeit haben. (weil, falls, obwohl)

Wir wollen alles besichtigen **obwohl** wir nicht so viel Zeit haben.

3. Uns gefallen alle Schlösser, ... fahren wir nach Neuschwanstein. (deshalb, davor, trotzdem)

Uns gefallen alle Schlösser, **deshalb** fahren wir nach Neuschwanstein.

4. Wir haben Durst, ... haben wir jetzt keine Zeit, etwas zu trinken. (sonst, trotzdem, also)

Wir haben Durst, **trotzdem** haben wir jetzt keine Zeit, etwas zu trinken.

5. Wir kommen nach München,... wir hier Freunde haben. (obwohl, dass, weil)

Wir kommen nach München, weil wir hier Freunde haben.

6. Wir müssen uns beeilen, ... schaffen wir heute nicht alles (darum danach, sonst)

Wir müssen uns beeilen, sonst schaffen wir heute nicht alles.

7. Ich bin gern in Berlin, ... ich bin noch lieber in München. (oder, aber, sondern)

Ich bin gern in Berlin, aber ich bin noch lieber in München.

8. Sie mag Musik, ... gehen wir ins Konzert (also, sondern, aber)

Sie mag Musik, also gehen wir ins Konzert.

9. Wir bleiben hier ... das Wetter besser wird. (ob, bis, dass)

Wir bleiben hier bis das Wetter besser wird.

10. Ich habe ihn gefragt, ... er uns helfen kann. (obwohl, falls, ob)

Ich habe ihn gefragt, ob er uns helfen kann.

Ćwiczenie 2

Przetłumacz poniższe zdania na niemiecki:

1. *Marek przyjdzie jutro i przyniesie mi tę książkę.*
Marek kommt morgen und bringt mir das / dieses Buch.
2. *Marek przyjdzie jutro i przyniesie mi tę książkę. (w zdaniu podrzędnym czas przyszły)*
Marek kommt morgen und er wird das / dieses Buch bringen.
3. *Marek przyjdzie jutro i przyniesie mi tę książkę. (w zdaniu podrzędnym czas teraźniejszy)*
Marek kommt morgen also bringt er mir das / dieses Buch.
4. *Marek przyjdzie jutro i przyniesie mi tę książkę. (w zdaniu podrzędnym czas przyszły)*
Marek kommt morgen also wird er mir das / dieses Buch bringen.
5. *Marek przyjdzie jutro i przyniesie mi tę książkę. (w zdaniu podrzędnym czas teraźniejszy)*
Marek kommt morgen, weil er mir das / dieses Buch bringt.
6. *Marek przyjdzie jutro i przyniesie mi tę książkę. (w zdaniu podrzędnym czas przyszły)*
Marek kommt morgen, weil er mir das / dieses Buch bringen wird.
7. *Marek przyjdzie jutro bo musi mi przynieść mi tę książkę.*
Marek kommt morgen, weil er mir das / dieses Buch bringen muss.

Literatura:

Tydzień w Monachium. Niemiecki dla podróżujących. Agnieszka Drummer, Maria Cichy. Warszawa 2015. Poletext sp. z o.o.

Linki: <https://www.diki.pl/slownik-niemieckiego>
<http://www.isjadplus.pl/>